

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

“SƏS” qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 148 (5868) 17 avqust 2019-cu il. “Əlinçə” Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

“Bizim siyasətimiz sosialyönümlü siyasətdir”

Prezident İlham Əliyev: “Yalnız bütün əhalimiz özünün daha yaxşı yaşadığını hiss etdiyi bir vaxtda, hökumətimiz vəzifəsini yerinə yetirmiş hesab edə bilər. Budur bizim məqsədimiz-vətəndaşlara eyni şərait yaratmaq”

Səh 2

3

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsi-100 il” adlı sənədli filmin təqdimatı olub

10

Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu yeni layihəyə start verib

11

Naxçıvanda keyfiyyət standartlarına nəzarət olunur

17 avqust 2019-cu il

“Bizim siyasətimiz sosialyönümlü siyasətdir”

Prezident İlham Əliyev: “Yalnız bütün əhalimiz özünün daha yaxşı yaşadığını hiss etdiyi bir vaxtda, hökumətimiz vəzifəsini yerinə yetirmiş hesab edə bilər. Budur bizim məqsədimiz-vətəndaşlara eyni şərait yaratmaq”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İndoneziya Prezidentini təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev İndoneziya Respublikasının Prezidenti Coko Vidodoya təbrik məktubu göndərmişdir. Təbrikdə deyilir: “Hörmətli cənab Prezident, İndoneziya Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqından ürəkdən təbrik edirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə İndoneziya arasındakı dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq bundan sonra da inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir. Bu əlamətdar gündə Sizə ən xoş arzularımı yetirir, dost İndoneziya xalqına əmin-amanlıq və rifah diləyirəm”.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçuları və mülki işçiləri təltif edilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçularının və mülki işçilərinin təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən Azərbaycan Respublikası sərhəd mühafizə orqanlarının yaranmasının 100 illiyi münasibətilə və dövlət sərhədinin mühafizəsinin təmin edilməsində, ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasında və sərhəd mühafizə orqanları qarşısında qoyulmuş tapşırıqları yerinə yetirərək fərqləndiklərinə görə Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidmətinin aşağıdakı hərbi qulluqçuları təltif edilə bilər.

diqqət və qayğının davamlılığının göstəricisidir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin təkcə iyun ayında əhalinin rifahının yüksəldilməsi məqsədilə təsdiqlədiyi sosial paketdə əksini tapan 17 Sərəncam ölkədə ayrı-ayrı sahələrdə çalışan insanların sosial rifahının yüksəldilməsinə xidmət etməklə yanaşı, bu məqama işiq saldığı ki, əhalinin yüksək rifahı prioritetdir. Sosial ədalət prinsiplərinin daha da möhkəmləndirilməsi məqsədilə minimum əməkhaqqının məbləği 40 faiz artırılaraq, 250 manata çatdırılıb. Minimum pensiyaların da məbləği artırıldı. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev “Əmək pensiyaları haqqında” Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə Qanunu təsdiqlədi. Dəyişikliyə əsasən, əmək pensiyasının minimum məbləği 2019-cu il 1 oktyabr tarixindən 200 manat məbləğində müəyyən olunur.

Göründüyü kimi, Prezident İlham Əliyev hər addımında hər kəsin Prezidenti olduğunu, hər bir vətəndaşının yanında olduğunu təsdiqləyir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev cari ilin ilk günlərindən bu hədəfi açıqlamışdı ki, 2019-cu il sosial islahatlar ili olacaq. Bu məqsəd isə, yeni iş yerlərinin açılmasında, əməkhaqqı və pensiyaların artırılmasında, aztəminatlı ailələrin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması yönündə tədbirlərin görülməsində, ən əsası, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına xidmət edən dövlət proqramlarının qəbulunda və uğurlu icrasında özünü daha aydın göstərir.

“Səs” Analitik Qrupu

Bu günlərdə keçirilən sosial-iqtisadi sahə ilə bağlı müşavirədə “Bizim siyasətimiz sosialyönümlü siyasətdir” sözlərini dövlətimizin başçısı İlham Əliyev qeyd etmişdi ki, biz əlavə gəlirlərimizin, demək olar ki, tam həcmi sosial sahəyə yönəldirik. Çünki sosial sahə bizim üçün prioritet sahədir və hər zaman bu sahə diqqət mərkəzində olub, bu gün də belədir.

Əlbəttə ki, əməkhaqlarının və pensiyaların artırılması müsbət dinamikanın göstəricisidir. Azərbaycanın sosial-iqtisadi uğurları beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesabatlarında da öz əksini tapır və qarşıdakı dövr üçün proqnozlar açıqlanır. “Standard & Poor’s” Beynəlxalq Reyting Agentliyinin hesabatında Azərbaycan iqtisadiyyatında növbəti dövrdə 3 faiz iqtisadi artımın proqnozlaşdırılması ölkəmizdə iqtisadi artım tempinin bu il də daxil olmaqla gələcək illərdə qorunub saxlanacağından xəbər verir. Növbəti illərdə Azərbaycanda daha sürətli iqtisadi artımın əldə ediləcəyi gözlənilir. O baxımdan, “Standard & Poor’s” tərəfindən yüksək iqtisadi artım tempinin proqnozlaşdırılması, birmənalı tərzdə, məhz Azərbaycanda aparılan islahatların iqtisadi artıma birbaşa təsirindən xəbər verir. Makroiqtisadi sabilliyin qorunub saxlanılması, həm də Azərbaycan üçün ÜDM-də artım tempinin qorunub saxlanılmasına, növbəti illərdə daha sürətli artımın əldə edilməsinə zəmin yaradır.

“Fitch” Beynəlxalq Reyting Agentliyinin reytingində Azərbaycanda sosial-siyasi sabilliyin uzunmüddətli dövrdə qorunub saxlanacağı bildirilir. Bu təşkilat tərəfindən ölkəmizdə həm bu il iqtisadi artımın proqnoz-

laşdırılması, həm də Azərbaycanın valyuta ehtiyatlarının, məhz bu kontekstdən növbəti illərdə artımın proqnozlaşdırılması və xüsusən, “Cənub Qaz Dəhlizi”, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin istifadəyə verilməsi Azərbaycanın dövlət gəlirlərinə birbaşa təsir göstərən amillərdən hesab olunur. Qurumun hesabatı növbəti dövrlərdə ölkəmizdə sabilliyin qorunub saxlanılmasından xəbər verir. Bu da, ölkəmizin kredit reytinginə və bütövlükdə, ölkəmizin qeyri-neft sektoruna daha çox investisiya cəlb etməsinə zəmin yaradacaq.

Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi tədbirlərdə günün əsas çağırışlarından olan yoxsulluqla mübarizə də, hər zaman önə çəkilir, ölkəmizin bu sahədəki təcürbəsi nümunə göstərilir. Son 16 ildən artıq dövrdə yoxsulluq həddinin 49 faizdən 5 faizə enməsi, təbii ki, uğurlu sosial-iqtisadi islahatların nəticəsidir. Prezident İlham Əliyev bildirir ki, ən ucqar kəndlər də iqtisadi inkişafı öz həyat dövründə hiss etməlidir: “Yalnız bütün əhalimiz özünün daha yaxşı yaşadığını hiss etdiyi bir vaxtda, hökumətimiz vəzifəsini yerinə yetirmiş hesab edə bilər. Budur, bizim məqsədimiz-vətəndaşlara eyni şərait yaratmaq.” Regionların, həmçinin, Bakı və Bakıtrafi qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramlarının uğurlu icrasını dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rayonlara səfəri çərçivəsində açılışı və təmələqoyma mərasimləri keçirilən sosial obyektlərin say tərkibindən də daha aydın görünür. Ölkə Prezidenti bildirir: “Regionların inkişafı daim diqqət mərkəzində olmuşdur... Mən hər il bölgələrə səfərlər edirəm. Bu, əlbəttə ki, həm mənə üçün çox əhəmiyyətlidir, çünki mən yerlərdə vəziyyətlə tanış olaram və müvafiq göstərişlər verirəm. Bilirəm ki, bu, bölgələr-

də yaşayan vətəndaşlar üçün də çox önəmlidir. Əlbəttə ki, bu, nizam-intizamın möhkəmləndirilməsi üçün də çox önəmlidir.”

Bu rəqəmi də açıqlamaq yerinə düşər ki, dövlət proqramlarının uğurlu icrası nəticəsində, son 16 ilə yaxın dövrdə iki milyona yaxın yeni iş yeri yaradılıb. “İş yerlərinin yaradılması Azərbaycanda daimi proses olmalıdır” sözlərini dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir ki, bu il 10 milyonuncu vətəndaş dünyaya gəlib. Artıq biz 10 milyon: “Bu, tarixi nailiyyətdir. Əlbəttə ki, bu, ölkəmizi gücləndirir, potensialımızı artırır. Ancaq eyni zamanda, artan əhali infrastruktur layihələrinin, iş yerlərinin yaradılması üçün əsas şərtədir. Çünki uşaq bağçaları, məktəblər tikilməlidir, infrastruktur layihələri icra edilməlidir. Sovet vaxtında yaradılmış infrastruktur o vaxtkı əhaliyə hesablanmışdı. İndi Bakı şəhəri böyüyüb, əhalisi artıb, rayonlarda da əhali artıb. Ona görə bu məsələyə biz daim diqqət göstərməliyik.”

Ölkə Prezidenti İlham Əliyev müharibədən, işğaldan əziyyət çəkən soydaşlarımıza diqqət və qayğının həyata keçirilən siyasətin əsas tərkib hissələrindən olduğunu bildirir. Son illərdə 100-ə yaxın qəsəbə salınıb, minlərlə köçkün evlərlə və mənzillərlə təmin edilib. Statistika əsasən, son 15 ildən artıq dövrdə, məcburi köçkünlərə yemək xərci üçün verilən aylıq müavinət 4 dəfə, kommunal xidmətlərə görə vəsaitin məbləği 4,5 dəfə artırılıb. Sosial müdafiənin yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımların nəticəsi olaraq, məcburi köçkünlər və qaçqınlar arasında yoxsulluq azalaraq, 75 faizdən 12 faizə enib. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin 50 faiz artırılması ilə bağlı Sərəncamı da, bu

“Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsi-100 il” adlı sənədli filmin təqdimatı olub

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş bayram tədbirləri davam etməkdədir. SİA-ya Dövlət Sərhəd Xidməti Mətbuat Mərkəzindən verilən məlumata görə, xalq artisti, Azərbaycan kino sənətinin canlı əfsanəsi kinorejissor Eldar Quliyev “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsi-100 il” adlı sənədli filmini Azərbaycan

sərhədçilərinin bir əsrlik tarixinə həsr edib. 2019-cu ilin 15 avqust tarixində Dövlət Sərhəd Xidmətinin aparatında bu sənədli filmin təqdimatı keçirilib.

Zamanında Dahi Öndər Heydər Əliyevin, hazırda isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısı sayəsində dövlət sərhədlərinin etibarlı mühafizəsində əldə olunmuş xidməti nailiyyətlərdən, Azərbaycan sərhədçilərinin gündəlik fədakar xidmətindən bəhs edən sənədli film böyük maraqla izlənilib. Filmə baxışdan sonra Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev Eldar Quliyevi “Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyi (1919-2019) yubiley medalı ilə təltif edib, filmin yaradıcı heyətinə minnətdarlığını bildirib.

Elçin İbrahimov: “Ermənistanla sərhəddə bir sıra strateji yüksəkliklər tutulub”

“Bir müddət əvvəl Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının tərkibində Qazax Əlahiddə Sərhəd Diviziyası yaradılıb, Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Qazax ərazisindən keçən hissəsində sərhəd hissələri tərəfindən xidmət təşkil edilib. Həmin ərazilərdə son aylarda gərginlik müşahidə olunub”. SİA-nın məlumatına görə, bunu

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin yaradılmasının 100 illiyi münasibətilə keçirilən mətbuat konfransında Dövlət Sərhəd Xidmətinin Aparat rəhbəri, general-mayor Elçin İbrahimov deyib. E.İbrahimov bildirib ki, Azərbaycan Prezidentinin qərarı ilə bir müddət əvvəl DSX-nin Sərhəd Qoşunlarının tərkibində Qazax Əlahiddə Sərhəd Diviziyası yaradılıb, Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Qazax ərazisindən keçən hissəsində sərhəd hissələri tərəfindən xidmət təşkil olunub. Son aylarda həmin ərazilərdə gərginlik müşahidə olunur. Bunun səbəbi Ermənistan silahlı bölmələri tərəfindən törədilən tərribatlar və onların Azərbaycan ərazilərinə doğru hərəkət etmək istəyidir. Bu cəhdlər nəzərə alınaraq, qabaqçılıq tədbirlər görülüb. Bir sıra istiqamətlərdə strateji əhəmiyyətli yüksəkliklər, yeni mövqelər tutulub. Bu mövqelərin tutulması Ermənistan silahlı bölmələrinin döyüş postlarını və postlara gələn yolları nəzarətdə saxlamaq üçün daha optimal imkanlar yaradıb. Düşmən tərəfinin aramsız atəşi altında mühəndis işləri aparılıb. Bizim sərhəd döyüş məntəqələrinə şəxsi heyətin və nəqliyyatın təhlükəsiz hərəkət etməsi üçün yolların çəkilməsi tapşırıqları uğurla yerinə yetirilib. Bu müddətdə düşmən mövqelərindən mühəndis texnikamıza, yük maşınlarına, hətta hərbi tibb maşınlarına atəş açılıb. Nəticədə iki hərbi qulluqçumuz yaralanıb. Təxirəsalınmaz tətbiqi tədbirləri nəticəsində onlar xilas edilib və hazırda sağlamlıqları üçün heç bir təhlükə yoxdur. Düşmənin döyüş mövqeləri adekvat cavab atəşi ilə susdurulub”. Aparat rəhbər qeyd edib ki, DSX-nin fəaliyyəti dövründə sərhədçilərimiz tərəfindən 10 min 989 sərhəd pozucusu saxlanılıb: “160 min 428 nəfər rejim pozucusu və 37 min 789 nəfər axtarışda olan şəxs saxlanılıb. Bu dövrdə külli miqdarda qaçaqmalın, o cümlədən 6 ton 372 kiloqram narkotik vasitənin dövlət sərhədindən keçirilməsinin qarşısı alınıb”.

sərhəd hissələri tərəfindən xidmət təşkil olunub. Son aylarda həmin ərazilərdə gərginlik müşahidə olunur. Bunun səbəbi Ermənistan silahlı bölmələri tərəfindən törədilən tərribatlar və onların Azərbaycan ərazilərinə doğru hərəkət etmək istəyidir. Bu cəhdlər nəzərə alınaraq, qabaqçılıq tədbirlər görülüb. Bir sıra istiqamətlərdə strateji əhəmiyyətli yüksəkliklər, yeni mövqelər tutulub. Bu mövqelərin tutulması Ermənistan silahlı bölmələrinin döyüş postlarını və postlara gələn yolları nəzarətdə saxlamaq üçün daha optimal imkanlar yaradıb. Düşmən tərəfinin aramsız atəşi altında mühəndis işləri aparılıb. Bizim sərhəd döyüş məntəqələrinə şəxsi heyətin və nəqliyyatın təhlükəsiz hərəkət etməsi üçün yolların çəkilməsi tapşırıqları uğurla yerinə yetirilib. Bu müddətdə düşmən mövqelərindən mühəndis texnikamıza, yük maşınlarına, hətta hərbi tibb maşınlarına atəş açılıb. Nəticədə iki hərbi qulluqçumuz yaralanıb. Təxirəsalınmaz tətbiqi tədbirləri nəticəsində onlar xilas edilib və hazırda sağlamlıqları üçün heç bir təhlükə yoxdur. Düşmənin döyüş mövqeləri adekvat cavab atəşi ilə susdurulub”. Aparat rəhbər qeyd edib ki, DSX-nin fəaliyyəti dövründə sərhədçilərimiz tərəfindən 10 min 989 sərhəd pozucusu saxlanılıb: “160 min 428 nəfər rejim pozucusu və 37 min 789 nəfər axtarışda olan şəxs saxlanılıb. Bu dövrdə külli miqdarda qaçaqmalın, o cümlədən 6 ton 372 kiloqram narkotik vasitənin dövlət sərhədindən keçirilməsinin qarşısı alınıb”.

Hərbi həkimlərimiz kubok və medalla təltif olunub

“Beynəlxalq Ordu Oyunları - 2019” yarışları çərçivəsində Özbəkistanda keçirilən “Hərbi-tibbi estafet” müsabiqəsinə komanda birinciliyi yarışları ilə yekun vurulub. SİA-nın verdiyi məlumata görə, hakimlərin qərarına əsasən yarışda qazandığı uğura görə 11 komanda arasında Azərbaycanın kişilərdən ibarət komanda heyəti 111 xalla 3-cü yere layiq görüldü. Özbəkistan və Qazaxıstan komandaları isə müvafiq olaraq birinci və ikinci yerlərdə qərarlaşıb. “Hərbi-tibbi estafet” müsabiqəsinin tənənəli bağlanması mərasimində Azərbaycan Ordusunun kişilərdən ibarət hərbi həkimlər komandası kubok və medalla təltif olunub.

DSX-nin rəhbərliyi Heydər Əliyevin məzarını və Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) şəxsi heyəti Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100-cü ildönümünü dövlətçiliyə xidmətdən irəli gələn qürur və fəxarət hissləri, xidmətdə qazanılmış yüksək nailiyyətlərlə qarşılayır. Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin hər bir xidməti uğurunun arxasında Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin ali diqqəti, qayğısı və etimadı dayanır. DSX-nin mətbuat mərkəzindən SİA-ya bildirişlər ki, Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100-cü ildönümü münasibətilə avqustun 16-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəhbərliyi və şəxsi heyəti Fəxri xiyabanda ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla anıb, məzarı önünə gül dəstələri qoyub. Sərhədçilər görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsini yad edib, məzarı üzərinə tər çiçəklər düzüblər. Sonra Şəhidlər xiyabanında Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş cəsur Vətən övladlarının xatirəsi anılıb, “Əbədi məşəl” abidəsinin önünə ökəl qoyulub. Azərbaycanın ilk sərhədçi Milli Qəhrəmanı Eldar Məmmədovun da məzarı ziyarət edilib.

17 avqust 2019-cu il

Dövlət sərhədləri etibarlı qorunur

Azərbaycanın sərhəd mühafizəsinin keyfiyyətə yenidən təşkili, formalaşdırılması və inkişafı müasir tariximizin yaradıcısı, müstəqil Azərbaycanın qurucusu, dövlətimizin müstəqilliyini əbədi və dönməz edən Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

16 avqust 2000-ci il tarixli sərəncamla əbədiyaşar lider şanlı yubileyimizin təməlini qoydu: milli sərhəd mühafizəsinin tarixini kökündən başladı. Məhz həmin tarixdən başlayaraq 18 avqust respublikamızda sərhədçilərin peşə bayramı günü kimi qeyd olunur. Bu qərar tarixi varislik prinsipini və milli sərhədçilik yaddaşını bərpa etdi. Milli maraqlarımızı daim önə çəkən böyük dövlət xadimi bununla Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrinin dərin kökləri olduğunu bir daha göstərdi.

və açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev iştirak etdi. Akademiyada kursantların sərhədçi peşəsinə yiyələnmələri, fiziki hazırlıqlarının yüksəldilməsi və asudə vaxtlarının səmərəli təşkil edilməsi üçün bütün şərait yaradılmışdır.

Milli sərhədçi kadrların hazırlığı istiqamətində görülən işlər sırasında Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin yaradılması mühüm yer tutur. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yenidən qurulmuş məktəb 2011-ci ilin oktyabr ayında istifadəyə verilmiş və açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva iştirak etmişdir. Əsas məqsədi ölkə Prezidentinə, dövlətinə, xalqına sadıq, yüksək səviyyədə təlim və təhsil almış, fiziki və mənəvi cəhətdən sağlam, vətənpərvər Azərbaycan övladlarının yetişdirilməsi olan xüsusi məktəbin məzunları artıq Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasında təhsil alırlar. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə məktəbin yeni tədris korpusunun 2018-ci il mart ayının 5-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın iştirakı ilə istifadəyə verilməsi kursantların sayının 3 dəfəyədək artırılması imkanını yaratmışdır. 2019-cu ildə DSX Xüsusi Məktəbinə qəbul olunmaq üçün müraciətlərin sayının 1200-dən artıq olması və 1 kursant yerinə 26 nəfərdən ibarət müsabiqənin yaranması DSX Xüsusi Məktəbinin qısa müddət ərzində orta təhsil müəssisələri arasında böyük nüfuz qazanmasının göstəricisi olmuşdur.

Əgər əvvəllər əməkdaşlarımızın xaricdə təhsil almalarına və həmkarlarımızın təcrübəsindən yararlanmağa çalışdıqsa, son illər ərzində xarici dövlətlərin sərhəd mühafizə orqanlarının əməkdaşları üçün tədris təşkili barədə müraciətlərin edilməsi, o cümlədən hazırda Tacikistandan olan kursantların DSX Akademiyasında hərbi təhsil almaları Dövlət Sərhəd Xidmətinin beynəlxalq nüfuzunun göstəricisidir.

DSX-də peşəkar kadrların hazırlanması üçün hərbi qulluqçuların fiziki hazırlığına da xüsusi diqqət yetirilir. Təsadüfi deyil ki, son illər ərzində sərhədçi idmançılar dünya və Avropa çempionatlarında, respublika birinciliklərində, müxtəlif beynəlxalq turnirlərdə 1248 qızıl, 831 gümüş, 971 bürünc medal qazanmışlar. Bu sırada Dövlət Sərhəd Xidmətinin "Sərhədçi" İdman-Olimpiya Mərkəzinin dünya miqyasında tanınmış idmançılarından baş leytenant Cəbrayıl Həsənov, leytenant Hacı Əliyev, baş leytenant Rəşad Çunayev, leytenant Rüstəm Orucov, kapitan Nicat Şıxalızadə, leytenant Fəridə Abiyevanın adlarını xüsusi qeyd etmək lazımdır.

Azərbaycan sərhəd mühafizəsinin tarixi yalnız Azərbaycan sərhədçiləri üçün deyil, xalqımız və qədim ənənələrə malik dövlətçilik tariximiz üçün də əhəmiyyətlidir. Çünki dövlətlərin tarixi həm də onların sərhədlərinin tarixidir. Milli sərhəd mühafizəsinə yaşadan və inkişaf etdirən Dövlət Sərhəd Xidməti keçmişinə ehtiram, gələcəyinə inam hissi ilə yanaşı, bugünündən qürur duyur. Bu hissələrin təməlinə dövlət sərhədlərinin mühafizəsinə ən yüksək səviyyədə verilən önəm durur. Ulu Öndər Heydər Əliyev sərhədlərimizin toxunulmazlığının təmin edilməsini dövlətimizin mühüm vəzifəsi kimi dəyərləndirmiş, sərhəd mühafizəsinin qarşısında duran vəzifələri, sərhəd siyasətinin konseptual müddəalarını müəyyənləşdirmiş, milli sərhəd strategiyasını yaratmış, bu strategiyanın əməli surətdə həyata keçirilməsini təmin edən konkret fəaliyyət istiqamətlərini göstərmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında ardıcıl həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində bu gün ölkəmizdə müasir

tələblərə cavab verən güclü sərhəd mühafizə infrastrukturunu yaradılmış, dövlət sərhədlərinin etibarlı mühafizəsində mühüm nailiyyətlər əldə olunmuş, Azərbaycanın sərhəd mühafizəsi peşəkar kadrlarla, müasir silah və texnika ilə təmin edilərək qarşıya qoyulan tapşırıqları ən yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə qadir olan qurum səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Dövlət sərhədimizin Azərbaycan sərhədçiləri tərəfindən qorunması milli dövlətçiliyin mühüm atributlarından olaraq xalqımızın əmin-amanlıq şəraitində yaşaması üçün əsas təminatlardan biridir.

Dövlət sərhədlərinin etibarlı mühafizəsi həlledici dərəcədə sərhədçilərin peşəkarlığından, hərbi hissələrin və bölmələrin təcrübəli heyətlə komplektləşməsindən asılıdır. Kadr hazırlığı Dövlət Sərhəd Xidmətinin fəaliyyətində çox əhəmiyyətli və xüsusi diqqət yetirilən sahədir. Azərbaycan sərhəd mühafizəsi müstəqilliyimizin ilk illərində bu sahədə ciddi çətinliklərlə üzləşmişdir. Sovet dövründə ölkəmizin yalnız cənub sərhədlərində sərhəd infrastrukturunu var idi. Həmin sərhədləri isə sovet qoşunları mühafizə edirdi və sərhəd-

çi kadrlar arasında azərbaycanlılar çox az idi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin misilsiz xidmətləri sayəsində hələ sovet dövründə milli hərbi kadrların yetişdirilməsi istiqamətində böyük işlər görülmüşdür. Respublikamızda C.Naxçıvanski adına hərbi liseyin yaradılması və hər il yüzlərlə azərbaycanlı gəncin Sovet İttifaqının müxtəlif ali hərbi məktəblərinə təhsilə göndərilməsi müstəqillik

kamının sərhədlərini qorumaq üçün müraciət etdilər. İlk vaxtlar təcrübəsizlik, ixtisaslı zabitlərin çatışmaması müəyyən çətinliklər törətsə də, mülki həyatdan gəlmiş zabit və gizirlər qısa müddət ərzində sərhədçi peşəsinə yiyələne bildilər. Tədrisçilərin qoşunların kadr potensialı yaranmağa başladı. 1992-ci ildən Bakı Ali Ümumqoşun Komandanlığı Məktəbində sərhədçi zabitlərin hazırlanmasına başlandı. Məktəbin tədris prosesində sərhəd mühafizəsinin spesifik xüsusiyyətlərinin tam nəzərə alınmaması, sərhədçi zabitlərin peşə və mənəvi-psixoloji hazırlıqlarının lazımı səviyyədə olmaması son nəticədə dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinə mənfi təsir göstərirdi. Bunları nəzərə alaraq, Ulu Öndər Heydər Əliyev 1998-ci il dekabr ayının 1-də Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin Akademiyasının yaradılması haqqında fərman verdi. Akademiyada yaradılmış "Sərhəd Qoşunları" fakültəsi Dövlət Sərhəd Xidmətinin peşəkar kadrlarla təmin edilməsində mühüm rol oynadı.

Sərhədçi zabit və gizirlərin, xüsusilə ehtiyatdan xidmətə qəbul olunanların bilik və peşə bacarığını artırmaq məqsədilə sərhəd mühafizəsinin tərkibində 1994-cü ilin avqust ayında kadrların hazırlanması və təkmilləşdirilməsi kursları təşkil edildi. 2005-ci ildən etibarən Dövlət Sərhəd Xidmətinin tədris mərkəzi, gizirlər məktəbi, həmçinin sahil mühafizəsinin tədris mərkəzi fəaliyyətə başladı.

Milli sərhədçi kadrların hazırlanmasına xüsusi önəm verən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev 2007-ci il iyun ayının 12-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının yaradılması barədə sərəncam imzaladı. 2008-ci ilin avqust ayında ilk kursantlar akademiya qəbul olundular.

2010-cu il avqust ayının 10-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin akademiya kompleksi istifadəyə verildi

Dövlət sərhədləri etibarlı qorunur

Əvvəli Səh. 4

Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi milli sərhəd təhlükəsizliyi strategiyasının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında həyata keçirilməsi sayəsində xidməti-döyüş fəaliyyətində ciddi uğurlar əldə olunmuşdur. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanın sərhəd mühafizəsi bu gün şəxsi heyətinin peşəkarlığına, silah və hərbi texnika ilə təchizatına, ən əsası isə xidməti-döyüş fəaliyyətinin göstəricilərinə görə təkə regionda deyil, Avropa miqyasında aparıcı mövqeyə yüksəlmişdir.

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin sürətli inkişafını görmək üçün hər il keçirilən müxtəlif mövzulu təlimlərə nəzər yetirmək kifayətdir. Peşə verdişlərinin yüksək səviyyədə mənimsənilməsində böyük rol oynayan taktiki təlimlərin keçirilməsi şəxsi heyətin döyüş hazırlığının yüksəldilməsinə xidmət edir.

İllər keçdikcə təlimlərin məqsədi, miqyası və xarakteri dəyişir, qarşıya daha mürəkkəb vəzifələr qoyulur. Döyüş atışı ilə keçirilən irimiqyaslı əməliyyat-taktiki təlimlər zamanı ən müasir silah və texnikadan istifadə edən sərhədçilər sübut edirlər ki, qarşıya qoyulmuş vəzifələri yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə qadirdirlər. 2016-cı ildən başlayaraq Azərbaycanın hərbi-dəniz tarixində ilk dəfə dənizdə zenit-artilleriya qurğularından və raket komplekslərindən gecə atışlarının yerinə yetirilməsi, ilk dəfə olaraq Mi-17 helikopterləri ilə gecə uçuşlarının keçirilməsi bu sahədə qazanılan uğurlardandır.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilir, yeni silahlar, döyüş texnikası, xüsusi avadanlıqlar, yüksək manevrli və keçid qabiliyyətli nəqliyyat vasitələri, sualtı əməliyyat və müşahidə, istehkam avadanlığı və qoruyucu vasitələr alınır.

Elmi-texniki tərəqqi sərhəd təhlükəsizliyinin təminatında da insan faktorunun azalmasını qaçılmaz edir. Ölkəmizin sərhəd təhlükəsizliyinin texniki yolla təmin olunması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Sərhəd məntəqələrində bir neçə ildir ki, səyyar radiolokasiya sistemləri tətbiq olunur. Sərhəd zastavalarının daxili təhlükəsizliyi üçün texniki vasitələr komplekslərinin və çevik müşahidə postlarının tətbiqi, sərhəd məntəqələrinin istiliyə həssas olan səyyar və stasionar müşahidə vasitələri ilə kompleksləşdirilmiş elektron-optik vasitələrlə təchiz edilməsi, rəqəmsal informasiya-telekommunikasiya texnologiyası əsasında qurulmuş vahid elektron informasiya sisteminin yaradılması istiqamətində uğurlu tədbirlər həyata keçirilir.

Bununla yanaşı, Azərbaycanın MDB regionunda telekommunikasiya peykinə sahib olan üç ölkədən birinə, Qafqaz regionunda isə yeganə dövlətə çevrilməsi, kosmik sənayenin yaradılması və milli peyklərimizin orbitə çıxarılması bir çox digər sahələrlə yanaşı, dövlət sərhədinin mühafizəsi istiqamə-

tində də yeni imkanlar yaratmışdır.

Dövlət Sərhəd Xidməti Sahil Mühafizəsinin Gəmi İnşası və Təmiri Mərkəzində inşa olunaraq döyüş sıralarına daxil edilən sərhəd gözətçi gəmiləri mürəkkəb şəraitdə sürətli üzmə qabiliyyətinə malik olmaqla mükəmməl navigasiya və rabitə-radiotexnika avadanlığı, müasir silahlar, o cümlədən raketlər və raket silahlarına qarşı komplekslər, gecə-gündüz müşahidə sistemləri və hidroakustik qurğu ilə təchiz edilib. Xəzər dənizində ağır üzmə şəraitində xidməti vəzifələrini yerinə yetirə bilən və itisürətli qayıqla təchiz olunmuş, göyertəsinə helikopterin enməsi mümkün olan yeni gəmilərdən dövlət sərhədinin mühafizəsi, sərhədboyu rejiminin təmin olunması, neft-qaz ehtiyatlarının hasilatı və nəqli infrastrukturunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində xidməti vəzifələrin icrası zamanı uğurla istifadə edilir.

Dəniz sərhədinin mühafizəsinin təmin edilməsi üçün Dövlət Sərhəd Xidmətinin özünün gəmi inşa etməsi bir neçə il öncə qeyri-real görünə də artıq günümüzün realılığıdır. Bunun üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dəniz sərhədinin mühafizəsi sistemində əsaslı islahatlar keçirildi. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 18 fevral 2005-ci il tarixli sərəncamı ilə DSX-nin Sahil Mühafizəsi yaradıldı. 2008-ci ilin noyabr ayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə Türkan qəsəbəsində Sahil Mühafizəsinin yeni bazası istifadəyə verildi. Xızı, Astara, Lənkəran, Türkan, Yalama, Neftçala texniki-müşahidə məntəqələrində xidmətin təşkili və aparılması təmin olundu, Astara şəhərində müasir tələblərə cavab verən Cənub katerlər divizionu yaradıldı. Hazırda Xəzərin Azərbaycan sektorunda hərəkət edən bütün obyektler radarlar vasitəsilə fasiləsiz müşahidə edilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin 2014-cü il iyul ayının 18-də Dövlət Sərhəd Xidməti Sahil Mühafizəsinin Gəmi İnşası və Təmiri Mərkəzinin açılışını etməsi, 2015-2019-cu illərdə altı dəfə həmin mərkəzdə inşası yekunlaşmış sərhəd gözətçi gəmiləri və yeni istifadəyə verilən müasir itisürətli qayıqlarla, xüsusi texnika ilə tanış olması dəniz sərhədlimizin mühafizəsinə göstərilən ali diqqət və qayğı-

Sərhədçilərimizin göstərdiyi qəhrəmanlıq və cəsurluq nümunələri çoxdur. Torpaqlarımızın erməni təcavüzündən müdafiəsində, müstəqilliyimizin və dövlətçiliyimizin qorunmasında, dövlət təhlükəsizliyinin təmin edilməsində, xarici ölkələrin xüsusi xidmət orqanları əməkdaşlarının kəşfiyyat və terrorçuluq fəaliyyətinin qarşısının alınmasında, dövlət sərhədinin toxunmazlığının təmin edilməsində xüsusi xidmətlərinə, göstərdikləri şəxsi igidlik və şücaətə görə onlarla sərhədçi yüksək təltiflərə layiq

Dövlət Sərhəd Xidmətinin beynəlxalq əlaqələri də yüksələn xətt üzrə inkişaf etməkdədir. Bu istiqamətdə müqabil ölkələrin sərhəd mühafizə qurumları ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafı vacib yer tutur. Təcavüzkar Ermənistan istisna olmaqla digər həmsərhəd ölkələrin sərhədçilərilə ikitərəfli əlaqələr uğurla inkişaf etdirilir.

Türkiyə Respublikasının Silahlı Qüvvələri ilə çoxşaxəli əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafı davam edir, dövlət sərhədinin mühafizəsi üzrə məsələlər dostluq və qarşılıqlı anlaşma şəraitində həll olunur. Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin və Sahil Mühafizəsinin ali rəhbər vəzifəli şəxslərdən ibarət nümayəndə heyətləri ilə mütəmadi görüşlər keçirilir, DSX ilə qardaş ölkənin Silahlı Qüvvələri arasında imzalanmış əməkdaşlıq planları çərçivəsində DSX əməkdaşları Türkiyənin hərbi tədris müəssisələrində quru sərhədinin mühafizəsinin təşkili, sahil mühafizəsi, aviasiya, tibb və digər sahələr üzrə təşkil edilən kurslarda iştirak edir.

2018-ci ildə imzalanmış "Xəzər dənizində sərhəd qurumlarının əməkdaşlığı və qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Saziş" Xəzəryanı dövlətlərin müvafiq qurumlarının sərhəd mühafizəsi sahəsində əməkdaşlığının inkişafına təkan vermişdir. Azərbaycan-Rusiya-Qazaxıstan sərhəd xidmətlərinin iştirakı ilə Xəzər dənizinin bioresurslarının qorunması və hər növ qanunsuz fəaliyyətə qarşı mübarizə üzrə mütəmadi birgə əməliyyat-profilaktiki tədbirlər keçirilir. Azərbaycan, Rusiya və Qazaxıstanın sərhəd xidmətlərinin sərhəd gözətçi gəmilərinin qarşılıqlı dostluq səfərləri və birgə təlimləri təşkil olunur.

Aparıcı Qərb dövlətləri (ABŞ, Böyük Britaniya, Belarus, Fransa, Niderland, İtaliya, Ukrayna, Yaponiya), Yaxın Şərq (İsrail, Səudiyyə Ərəbistanı və s.) və Asiya ölkələrinin (Pakistan, Əfqanıstan, Çin, Tacikistan və s.) sərhəd mühafizə orqanları ilə təcrübə mübadiləsi və əməkdaşlıq inteqrasiya edilmiş sərhəd idarəçiliyi, sərhəd nəzarəti, qeyri-qanunlu miqrasiyaya qarşı mübarizə, dəniz sərhədinin mühafizəsi, müvafiq sahələr üzrə peşəkar hazırlığın təkmilləşdirilməsi, təlim-tədris sisteminin təşkili və digər sahələrdə həyata keçirilir. Avropa İttifaqı, NATO, BMQT, BMT-nin İnkişaf Proqramı, BMT QAK, Frontex, GUAM və s. beynəlxalq təşkilatlarla qarşılıqlı əməkdaşlıq dinamik şəkildə inkişaf etdirilir.

Avropa İttifaqının dəstəyi, BMT-nin İnkişaf Proqramı və Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının iştirakı ilə regional və milli səviyyədə inteqrasiya edilmiş sərhəd idarəçiliyi sistemlərinin yaradılmasına dair bir sıra layihələr həyata keçirilmişdir.

Avropa Agentliyi FRONTEX-lə həyata keçirilən əməkdaşlıq çərçivəsində müxtəlif tədbirlərdə onlarla DSX əməkdaşı iştirak etmiş, sərhəd mühafizəsi, sərhəd nəzarəti və təlim-tədris sahəsində təcrübə mübadiləsi aparılmışdır.

nın təzahürüdür.

Cari il iyul ayının 31-dən avqust ayının 2-dək "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda dəniz təhlükəsizliyinin təmin olunması" mövzusunda keçirilmiş taktiki təlimlərdə qarşıya qoyulan bütün tapşırıqların ən yüksək səviyyədə icra olunması, çətin üzmə şəraitinə baxmayaraq DSX Sahil Mühafizəsinin və Çevik Hərəkət Qüvvələrinin şəxsi heyəti tərəfindən yüksək döyüş hazırlığının və peşəkarlığının nümayiş etdirilməsi dənizdə mükəmməl sərhəd mühafizə infrastrukturunun formalaşdırılmasının əyani ifadəsi oldu. İyul ayının 26-da İran İslam Respublikasının "Şəbahəng" quru yük gəmisinin qəzaya uğraması zamanı 9 nəfərdən ibarət olan gəmi heyətinin xilas edilməsi DSX Sahil Mühafizəsinin yeni gəmilərinin yüksək manevr və sürət imkanlarını bir daha nümayiş etdirdi.

Sərhədçilər hər zaman hərbi, mənəvi-psixoloji, fiziki hazırlıqlarının yüksək səviyyədə olması ilə seçiliblər. 2019-cu il iyun ayının 12-də "Vətənə xidmət - andımız, amalıdır" şüarı altında keçirilmiş möhtəşəm tədbirdə 5100 metr uzunluğunda dövlət bayrağımızı, başda generallar və zabitlər olmaqla, 5000 nəfərdən artıq sərhədçinin çiyinləri üzərində daşması da dövlət müstəqilliyimizin rəmzi və hər bir azərbaycanlının qürur mənbəyi olan üçrəngli bayrağa sərhədçi ehtiramının, sərhədçi hörmətinin ifadəsi olmuşdur.

Sərhədçilər vətənin daxilində sabitliyin, asayışın, inkişafın, tərəqqinin olmasını daim arzulayırlar. Məhz buna görə də sərhədçilər həm vətənin müdafiəsində, həm də dövlətçiliyin qorunub saxlanılmasında qəhrəmanlıq nümunələrini göstəriblər və bu gün də hər bir təhlükənin qarşısını almağa hazırdırlar. Bu hisslərlə yaşayan sərhədçilər döyüş hazırlığına xüsusi fikir verirlər.

görülmüşdür. Ötən əsrin 90-cı illərində baş leytenant Eldar Məmmədov, gizir Faiq Cəfərov, polkovnik İntiqam Atakışiyev, baş leytenant Əmiraslan Əliyev, sərhədçi kursant Bəhrüz Mansurov "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adına, leytenant Tahir Bədəlov "Azərbaycan Bayrağı" ordeninə layiq görülmüşlər.

"Zaqatala" sərhəd dəstəsinin Qubek istiqamətində Hacı Maqomədovun və onun başçılıq etdiyi cinayətkar dəstənin zərərsizləşdirilməsində göstərdikləri şücaətə görə əsgər Anar İsmayılov (ölümündən sonra) və ağır yaralanan Təbriz Quliyev "Azərbaycan bayrağı" ordeninə, əsgərlər Cabir Murtuzov və Pərvin Rüstəmov "İgidliyə görə" medalına layiq görülmüşlər. 2008-ci ildə sərhəd pozucuları ilə döyüşdə həlak olmuş və ölümündən sonra "Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə təltif edilmiş leytenant Qorxmaz Həşimovun fədakarlığı, 2009-cu ildə terrorçularla döyüşdə öz həyatı bahasına əsgər yoldaşlarının və komandirlərinin həyatını xilas etmiş, ölümündən sonra XXI əsrdə Azərbaycanın ilk milli qəhrəmanı adına layiq görülmüş əsgər Eltun İsgəndərovun qəhrəmanlığı əsl vətənpərvərlik örneyi, vətəndaşlıq nümunəsidir.

Dövlət sərhədləri etibarlı qorunur

Əvvəli Səh. 5

ABŞ-ın "Sərhəd təhlükəsizliyi və ixrac nəzarəti", "Müdafiəyə Təhdidin Azaldılması", "Müdafiənin İkinci Xətti" və s. proqramları çərçivəsində əməkdaşlıq fəaliyyətləri davam etdirilir, narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi, radioaktiv maddələrin, kütləvi qırğın silahları və onların komponentlərinin yayılması və digər təhdidlərin qarşısını alması istiqamətində əməkdaşlıq həyata keçirilir.

Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən zəngin mədəniyyətimizin və qədim atçılıq ənənələrimizin beynəlxalq aləmdə təbliğati məsələlərinə də ciddi töhfə verilir. Cari ilin may ayında DSX-nin atçılıq mərkəzinin süvarilər dəstəsinin və rəqs ansamblının təqdimatında Böyük Britaniyada "Vindzor Kral Atçılıq Şou"sunda "Azərbaycan kəlağayısı və Qarabağ atları" adlı möhtəşəm kompozisiya Birləşmiş Krallığın Kraliçası II Elizabetin, kral ailəsinin üzvlərinin və digər tamaşaçıların böyük marağına səbəb olmuş, Qarabağ atlarının Azərbaycanın milli-mədəni irsinə aid olmasını növbəti dəfə nümayiş etdirmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən dövlət sərhəd buraxılış məntəqələrində xidməti fəaliyyətin ən yüksək tələblər səviyyəsində təşkil olunması, dövlət sərhədindən keçən şəxslərin sənədlərinin yoxlanılması və viza prosedurlarının optimallaşdırılması, əcnəbilərin ölkəyə gəlmə və ölkədən getmə proseslərinin daha təkmil səviyyədə tənzimlənməsinə nail olunması, xidmətdə ən müasir texniki vasitələrin tətbiqi, şəxsi heyətin peşəkarlığı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə bu istiqamətdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın təşkil olunması sərhəd nəzarətinin etibarlılığını daha da artırmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında milli diplomatiyamızın böyük uğuru olan 3 sentyabr 2010-cu il tarixli "Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyası arasında dövlət sərhədi haqqında" dövlətlərarası müqavilənin icrası üzrə 2018-ci ilin 22 fevral tarixində müstəqillik illərində ilk dəfə olaraq, Azərbaycan-Rusiya dövlət sərhədində ilk sərhəd nişanının qoyulması və demarkasiya işlərinə başlanılması, ötən ilin 12 avqust tarixində Xəzər dəniz hövzə dövlətlərinin başçıların V Zirvə toplantısında dövləti maraqlarımız üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən "Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında Konvensiya"nın imzalanması ilə dövlət sərhədinin mühafizəsi üzrə xidməti-döyüş fəaliyyəti yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur.

Azərbaycan sərhədçiləri onlara göstərilən ali diqqətə görə qürur hissi keçirirlər. Çünki şəxsi heyət üçün zəruri xidməti və yaşayış şəraitinin yaradılması üzrə Ali Baş Komandan qarşısında qaldırılan bütün məsələlərə Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev hər zaman xüsusi diqqətlə yanaşmışdır. Məhz bunun nəticəsidir ki, 2001-ci ildən etibarən Dövlət Sərhəd Xidmətinin büdcə ayrımları 146 dəfə artmış, 17 hərbi hissə və struktur qurum, o cümlədən Horadiz, Göytəpə, Lənkəran, Xudat, Şeki, Zaqatala, Şəmkir sərhəd dəstələrinin qarnizonları, "Sərhədçi" İdman Olimpiya Kompleksi, "Sərhədçi" istirahət mərkəzləri, DSX Sahil Mühafizəsinin yeni bazası və yaşayış binaları kompleksi, DSX Akademiyası, DSX Xüsusi Məktəbinin yeni korpusu, xüsusi təyinatlı hərbi hissələr inşa olunmuş, Dövlət Sərhəd Xidmətinin aparatının binası əsaslı təmir edilmişdir. Ümumiyyətlə, 2002-ci ildən etibarən Dövlət Sərhəd Xidmətinin fəaliyyəti müddətində 740 xidməti bina istifadəyə verilmişdir.

Qazax-Ağstafa rayonları ərazisində Azərbaycan - Ermənistan dövlət sərhədi Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən mühafizəyə götürüldükdən sonra 9 aylıq qısa bir müddətdə bilavasitə düşmənlə təmas xəttində ilk vaxtlar uyğunlaşdırılmış tikililərdə xidmətə başlayan sərhədçilərimiz üçün 75 ədəd ən müasir tələblərə cavab verən sərhəd məntəqəsi, iki hərbi hissə kompleksi tikilərək istifadəyə verilmişdir.

Dövlət Sərhəd Xidmətində hərbi tibb sahəsində yeniliklərin öyrənilməsi, sərhədçi hərbi qulluqçuların sağlamlığının effektiv təminatı məqsədilə müasir texnologiyaların, qabaqcıl təcrübələrin tətbiq edilməsi, ən yeni tibbi avadanlıqların istifadəyə verilməsi sahəsində mühüm tədbirlər həyata keçirilir. DSX Hərbi Hospitalının reisi tibb xidməti polkovniki Kənan Yusif-zadənin Ambruaz Pare adına Beynəlxalq Hərbi Cərrahlar Forumunun prezidenti seçilməsi bu sahədə əldə olunmuş nailiyyətlərin beynəlxalq aləmdə sərhədçi həkimlərə böyük nüfuz qazandırmasının mühüm göstəricisidir.

Böyük fəxrlə qeyd edirik ki, bu illər ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev DSX-nin hərbi hissələrinə 37 dəfə səfər etmişdir. Bu rəqəm təkə region dövlətləri üçün deyil, bütün dünya miqyasında sərhəd mühafizə orqanlarına dövlət başçısı tərəfindən göstəri-

dici həyata keçirilən islahatların səmərəliliyi ilk növbədə xidməti göstəricilərdə öz əksini tapır. Dövlət Sərhəd Xidmətinin fəaliyyəti dövründə Azərbaycan sərhədçiləri tərəfindən 10 min 989 sərhəd pozucusu, 160 min 428 nəfər rejim pozucusu, 37 min 789 nəfər axtarılda olan şəxs saxlanılmış, külli miqdarda qaçaqmalın, o cümlədən 6 ton 372 kq narkotik vasitənin dövlət sərhədindən keçirilməsinin qarşısı alınmışdır.

Bu illər ərzində Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən Azərbaycana qarşı kəşfiyyat-pozuculuq fəaliyyətinin aşkarlanması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində xarici xüsusi xidmət orqan-

yaq məntəqələri, qərgahları dəqiq zərbələrlə darmadağın edildi, bununla da hərbi qüdrətimiz bütün dünyaya nümayiş etdirildi. Bu döyüş əməliyyatlarında Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçularının yaxından iştirakı, ümumi qələbənin əldə olunmasına ciddi töhfə vermələri hər bir Azərbaycan sərhədçisinin qürur yeri, Azərbaycanın sərhəd mühafizəsi tarixinin daha bir şanlı səhifəsidir!

Ali Baş Komandanın Azərbaycan sərhədçisinə etimadının göstəricisi olaraq Ermənistan ilə dövlət sərhədinin Qazax və Ağstafa rayonlarının ərazisindən keçən hissəsinin Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən mühafizəyə götürülməsi dövlət sərhədlərinin bütövlüyünün təmin edilməsinin başlanğıcı olmaqla yanaşı, Azərbaycanın hərbi qüdrətinin zəfər yürüşünün davamıdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin yaxın günlərdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının tərkibində Ermənistan ilə dövlət sərhədinin mühafizəsi və müdafiəsi təyinatlı "Qazax" əlahiddə sərhəd diviziyasının yaradılması qərarı Azərbaycan sərhədçilərinin bu istiqamətdə xidməti-döyüş fəaliyyətinə Ali Baş Komandan səviyyəsində verilən ən yüksək dəyər,

lən diqqət və qayğının unikal göstəricisi, Dövlət Sərhəd Xidmətinin fəaliyyətinə, həyata keçirilən islahatlara verilən ən yüksək qiymətdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin 2017-ci il iyun ayının 5-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin tərkibində 4 silahlı birləşmənin yaradılması barədə qərar verməsi, bununla əlaqədar idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, aparatın yeni struktur qurumlarının, silahlı birləşmələrinin idarəetmə orqanlarının fəaliyyətinin təşkil olunması və şəxsi heyətlə kompleksləşdirilməsi Azərbaycanın sərhəd mühafizəsinə ən yüksək etimadının göstəricisidir.

Xüsusi olaraq vurğulamaq istərdim ki, 2005-ci ildə DSX aparatının inzibati binasında sərhəd dəstələrinə və hərbi hissələrə döyüş bayraqlarının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən şəxsən təqdim edilməsi biz sərhədçilərə diqqətin və qayğının təcəssümü olmaqla yanaşı, həm də müstəqil Azərbaycanın naminə əqidələri uğrunda savaşmış Hüseyn Cavid, Mikayıl Müşfiq, Əhməd Cavad kimi repressiya qurbanlarının ruhuna ehtiramın ifadəsi olmuşdur. Cari il may ayının 24-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin aparatının yerləşdiyi inzibati binada Azərbaycan tarixinə bir sərhədçi töhfəsi olaraq "Siyasi repressiya qurbanları muzeyi"nin fəaliyyətə başlamasının əsas məqsədi də məhz milli dövlətçilik tarixinin və xalqımızın qan yaddaşının qorunub saxlanılmasına xidmət etmək olmuşdur.

Xidmətin bütün sahələrində ar-

ları tərəfindən əməkdaşlığa cəlb edilən 18 nəfər və əlaqədə şübhəli bilinən 86 nəfər Azərbaycan, 24 nəfər xarici vətəndaş aşkar olunmuş, terrorçuluğa qarşı mübarizə çərçivəsində 91 şəxs saxlanılmış, 388 nəfərin şəxsiyyəti müəyyən edilmişdir. Qanunsuz miqrasiya, qaçaqmalçılıq, o cümlədən narkotik qaçaqmalçılığı ilə məşğul olan 150 mütəşəkkil cinayətkar dəstə zərərsizləşdirilmişdir.

Bu statistik rəqəmlərin arxasında zabit və gizirlərimizin, çavuş və əsgərlərimizin gündəlik fədakar xidməti və qəhrəmanlıqları dayanır.

Bu gün əsas hədəfimiz işğal altında olan ərazilərimizdə sərhəd mühafizəsinin qurulmasıdır. Bu, hər bir Azərbaycan sərhədçisinin müqəddəs vəzifəsi və şərəf işidir!

2016-cı ilin aprelinde Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında ən müasir silah və texnika ilə təchizatlanmış Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən düşmənin təxribatına cavab olaraq onun alınmaz hesab etdiyi mövqeləri, dislokasiya yerləri, komanda-da-

ən ali qiymətdir!

Bu gün hər bir Azərbaycan sərhədçisi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı altında xidmət etməkdən qürurludur və dövlət sərhədlərinin toxunulmazlığı naminə şərəflə xidmət edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi və komandanlığı altında Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən yaxın müddətdə dövlətimizin ərazi bütövlüyünün təmin ediləcəyinə və həmin ərazilərdə dövlət sərhədlərinin mühafizəsinin Azərbaycanın dövlət bayrağı altında təşkil ediləcəyinə əminliyimiz gündən-günə artır, qələbəmiz anbaan yaxınlaşır!

Dövlət Sərhəd Xidmətinin şəxsi heyəti də bu vəzifələrin icrasında şərəflə iştirak etməyə daim hazırdır!

Elçin QULİYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi,
general-polkovnik

18 Avqust Sərhəd Qoşunları Günüdür

Prezident İlham Əliyev: “Hər bir ölkənin təhlükəsizliyi onun sərhədlərindən başlayır”

Hər bir ölkənin dövlət müstəqilliyini və ərazi bütövlüyünü təsdiq edən amillərdən biri də onun dövlət sərhədləri və bu sərhədlərin toxunulmazlığıdır. Belə bir məsuliyyətli və şərəfli vəzifəni daşıyan Dövlət Sərhəd Xidməti ona həvalə edilmiş vəzifələri, bilavasitə və tabeliyindəki hərbi hissələr və digər orqanları vasitəsi ilə şərəflə həyata keçirir. “Vətən sərhəddən başlayır” deyən Ulu Öndər Heydər Əliyev sərhədin hər bir müstəqil dövlət üçün çox əziz, vacib bir sahə olduğunu vurğulayaraq, sərhədin qorunmasında xidmət göstərən hər kəsin xalqımızın, millətimizin hörmət və ehtiramına layiq olduğunu bildirdi. Bəli, bu gün sərhədlərimizin keşiyində ayıq-sayıq duran Sərhəd Xidməti Qoşunları əməkdaşları peşə bayramlarını qeyd edirlər.

18 avqust 1919-cu ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin parlamentinin ölkənin sərhədlərinin mühafizəsi haqqında qəbul etdiyi qanuna əsasən, Xalq Cümhuriyyəti Hərbi Nazirliyinin tərkibində Azərbaycanın ilk Sərhəd Qoşunları dəstəsi yaradılıb. Təəssüflə olsa da, vurğulamalıyıq ki, Cümhuriyyət təmsilçiləri müstəqil respublikanın sərhədlərini hərtərəfli mühafizə etməyə qadir qüvvələr formalaşdırma bilmədi. Daxili mübarizələr və bolşevik Rusiyasının 1920-ci ilin 27 aprel təcavüzü Azərbaycanın ilk müstəqil dövlətinin süqutuna gətirib çıxarmaqla, sərhəd-mühafizə qüvvələrinin yaradılması işini də yarımçıq qoydu. 1920-ci ilin aprel ayının 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süquta

dır” deyən Heydər Əliyev Naxçıvan Ali Məclisinin Sədri seçildikdən sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Milli Müdafiə Komitəsinin yaradılması haqqında qərar verdi. Bu qərarla da Azərbaycanın ilk peşəkar, vahid rəhbərliyə tabe olan Milli Ordusunun əsası qoyuldu. 1992-ci il avqustun 22-də Naxçıvan sərhəd dəstəsi Azərbaycanın tabeliyinə keçdi və sərhəd dəstəsində milli bayrağımız dalğalandı. Həmin il oktyabrın 18-də isə, Naxçıvan sərhəd dəstəsində andıçmə mərasimi keçirildi. Ulu Öndər Heydər Əliyev sərhədçiləri təbrik edərək deyirdi: “Siz müstəqil Azərbaycan sərhədlərinin toxunulmazlığını və respublikamızın ərazi bütövlüyünü təmin edən sərhəd qoşunlarının

YENİ MƏRHƏLƏYƏ QƏDƏM QOYUB

Bu gün dövlətimizin və müstəqilliyimizin əsas atributlarından biri sayılan sərhədlərimizin keşiyində qürurla dayanan, beynəlxalq terrorizmə, qaçaqmalçılığa və narkotik vasitələrin gizli dövriyyəsinə, qeyri-qanuni miqrasiyaya qarşı qətiyyətlə mübarizə aparan Dövlət Sərhəd Xidməti özünün sürətli inkişaf mərhələsini yaşayır. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində, Dövlət Sərhəd Xidmətinin fəaliyyəti keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoyub. Xidmətin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, yeni sərhəd dəstələrində və zastavalarında müasir şəraitin yaradılması Sərhəd Qoşunlarının inkişafına göstərilən qayğının bariz nümunəsidir. Dövlət başçısı ölkədə sərhəd xidmətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsini və sərhəd dəstələrinin fəaliyyətinin ən müasir tələblər səviyyəsində qurulmasını daim diqqətdə saxlayır. Quruda, havada və suda sərhədlərin etibarlı şəkildə qorunmasını təşkil etmək üçün bütün zəruri tədbirlər görülür. Xəzər dənizində karbohidrogen ehtiyatlarının hasilatının və ixrac infrastrukturunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, ölkəmizdə daxili sabitliyin qorunması kimi vacib vəzifələrin öhdəsindən şərəflə gələn Sərhəd Qoşunları, bu baxımdan, ölkəmizin qazandığı uğurlarda mühüm rol oynayır.

Hazırda Prezident İlham Əliyevin bu sahəyə diqqəti nəticəsində, dövlət sərhədlərinin mühafizəsində müasir texniki vasitələrin tətbiqi, dəniz sərhədlərinin mühafizəsi sisteminin və sərhəd aviasiyasının təşkili, şəxsi heyətin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaş-

dırılması üçün zəruri baza yaradılmışdır. “Hər bir ölkənin təhlükəsizliyi onun sərhədlərindən başlayır” deyən Cənab Prezident Azərbaycan kimi daxili sabitliyi ilə fərqlənən ölkələrin təhlükəsizliyi, ilk növbədə, sərhədin möhkəm olmasından asılı olduğunu bildirib: “Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitlik, təhlükəsizlik, əmin-amanlıq ölkəmizin inkişafı üçün əsas şərtidir. Biz elə etməliyik ki, sərhədlərimiz tam şəkildə qorunsun. Dostlarımız üçün qapılar açıq, düşmənlər üçün bağlı olmalıdır. Sərhəd mühafizəsinin təşkili nəticəsində, Azərbaycanda daxili təhlükəsizliyin təmin edilməsi daha da yüksək səviyyədə təşkil olunur”.

Son illərdə yeni sərhəd infrastrukturalarının yaradılması, sərhədçilərin xidməti döyüş şəraitinin yaxşılaşdırılması, peşə bacarığının, səfərbərlik və döyüş qabiliyyətinin artırılması, yeni texnika, avadanlıq və vasitələrlə təminat sahəsində də mühüm tədbirlər

uğradıldı və onun ərazisində Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikası təsis olundu. Sonrakı illərdə və sovet hakimiyyəti dövründə Azərbaycanın sərhədləri SSRİ-nin sərhədlərinin bir hissəsi olmuşdur.

“SƏRHƏD VƏ ƏRAZI BÜTÖVLÜYÜ HƏR BİR ÖLKƏNİN DÖVLƏT MÜSTƏQİLLİYİNİN ƏSASINI TƏŞKİL EDƏN ATRİBUTLARDIR”

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycanın dövlət sərhədlərini, varlığını qorumaq üçün Sərhəd Qoşunlarını sərhədin mühafizəsinə nəzarət edə biləcək hərbi quruma çevirmək lazım idi. Buna qadir olan Azərbaycan xalqının Xilaskarı, Memarı və Qurucusu Heydər Əliyev hərbi ən mühüm və vacib sahə olan Sərhəd Qoşunlarının yaradılmasına xüsusi önəm verdi. “Sərhəd və ərazi bütövlüyü hər bir ölkənin dövlət müstəqilliyinin əsasını təşkil edən atributlar

sıralarında xidmət etməyə başlayırsınız. Siz indi müstəqil Azərbaycan dövlətinə sədəqətlə xidmət etməyə and içdiniz. Bu and müqəddəs anddır”.

Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 2000-ci il avqustun 18-nin sərhədçilərin peşə bayramı günü kimi rəsmiləşdirilməsi haqqında Sərəncamı Azərbaycanda sərhədçi peşəsinə verilən əhəmiyyətin təzahürüdür. Bu baxımdan Dövlət Sərhəd Xidmətinin yaranması Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin sərhəd qoşunlarının formalaşdırılması istiqamətində verdiyi qərarlar sübut edir ki, Azərbaycan öz sərhədlərini müstəqil qorumağa qadirdir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 2002-ci ildə Dövlət Sərhəd Xidmətinin yaradılması barədə Fərmanı dövlətimiz üçün sərhədlərin etibarlı mühafizəsinin xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini bir daha nümayiş etdirdi.

SƏRHƏD XİDMƏTİNİN FƏALİYYƏTİ KEYFİYYƏTCƏ

görülmüşdür. Sərhəd dəstələrində videonəzarət sistemlərinin yaradılması, sərhəd zastavalarında müşahidə kameralarının quraşdırılması və görüntülərin dəstə qərargahına ötürülməsi nəticəsində, bilavasitə sərhəd xəttində xidmətin təşkilinə nəzarət gücləndirilmişdir. Beynəlxalq standartlara cavab verən Sərhədçi İdman Olimpiya Mərkəzinin istifadəyə verilməsi, məhz ölkə rəhbərinin sərhədçilərimizə olan diqqətinin nümunəsidir. Bu kompleks müasir şəraiti ilə idmanın inkişafına xidmət göstərir.

Azərbaycan sərhədçiləri ölkəmizin ərazi bütövlüyünün qorunmasında, sərhədlərimizin təhlükəsizliyinin təmin olunmasında əsl rəşadət göstərirlər. Sərhədlərimizin yüksək səviyyədə qorunması xalqımızın əmin-amanlıq şəraitində yaşamasına təminat yaradan əsas amillərdən biridir. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, təhlükəsizliyin təmin olunması, sabitliyin saxlanması, əmin-amanlığın, asayişin davam etdirilməsi bizim inkişafımız üçün başlıca şərtidir: “Bizim sərhədlərimiz lazımı səviyyədə qorunmasa, Azərbaycanın gələcəyini, müstəqilliyini istəməyən qüvvələrin qarşısına möhkəm sədd qoyulmasa, uğurlarımız şübhə altına düşə bilər”.

İstər quruda, istər sahilə, istərsə də, səmada Azərbaycanın təhlükəsizliyini təmin edən, dövlətimizi və millətimizi qoruyan şərəfli sərhədçilərimizlə xalqımız qürur duyur. Bu gün dövlətçiliyin mühüm atributlarından olan sərhədimizin milli sərhədçilərimiz tərəfindən qorunması müstəqilliyimizi daha da möhkəmlədir və hər birimizdə qürur hissi yaradır.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Sərhədçilərin sosial problemləri uğurla həll olunur

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100-cü ildönümü

Sərhəd Qoşunlarının möhkəmlənməsi müstəqilliyimizin möhkəmlənməsi deməkdir. Çünki hər bir ölkənin ərazisi onun sərhədindən başlayır. Bizim sərhədlərimiz dost üçün açıq, düşmən üçün bağlı olmalıdır. Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün, Azərbaycanda sülhün, sabitliyin, təhlükəsizliyin daha da möhkəmlənməsi üçün sərhəd nəzarəti ən yüksək səviyyədə olmalıdır... Sərhəd bölgələrində olarkən daim sərhəd dəstələrinə baş çəkirəm, vəziyyətlə tanış oluram, sərhədçilərlə görüşürəm. Hər dəfə mən inkişafı görəndə, yeni texnikanı, yeni avadanlığı görəndə bir daha əmin oluram ki, bizim sərhədlərimiz etibarlı şəkildə qorunur.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti,
Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı

Şərhin ilk demokratik respublikası olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti sərhədlərin mühafizəsini haqlı olaraq dövlətçilik üçün mühüm amillərdən biri hesab etmişdir. Milli hökumət 1918-ci il iyun ayının 22-də Poylu stansiyasında sərhəd postunun yaradılması barədə qərar vermiş və sərhəd mühafizəsinin təşkili sahəsində vəzifələrin yerinə yetirilməsinə başlanmışdır. İyulun 12-də Qazax qəzasında Silahlı və Şıxlı sərhəd postları təşkil edilmiş, 1919-cu ilin avqust ayının 18-də isə Azərbaycan Respublikasının Parlamenti "Azərbaycan Respublikasının sərhəd mühafizəsinin təsis edilməsi haqqında" Qanun qəbul etmişdir. Məhz həmin tarixdə sərhəd mühafizə qüvvələrinin yaradılmasının ilk rəsmi əsası qoyulmuşdur. Təsədüfi deyil ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev varislik prinsipini əsas götürərək 2000-ci ilin avqust ayının 16-da imzaladığı fərmanla avqustun 18-ni sərhədçilərin peşə bayramı kimi təsbit etmişdir.

Bolşevik işğalı sərhədlərin mühafizəsi sahəsində zəruri milli təcrübənin formalaşdırılmasına imkan vermədi. Sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycanın sərhədləri sovet sərhədçiləri tərəfindən qorunurdu və həmin dövrdə azərbaycanlılar düşünülən şəkildə hərbi işindən uzaqda saxlanılıb, azərbaycanlı gənclərə hərbi texnikanın sirlərini öyrənmək imkanı demək olar ki, verilmirdi. Sovet ordusunun zabit

korpusunda azərbaycanlıların sayı çox az idi və onlar yüksək hərbi rütbələrə nail ola bilmirdilər. Sərhəd Qoşunlarında vəziyyət bu mənada daha acınacaqlı idi. Azərbaycanlı sərhədçi zabitlər yüksək hərbi rütbələrə layiq görülürdülər. Bütün bunlar xalqımızın uzaqgörən oğlu, böyük sərkərdə Heydər Əliyevin diqqətini cəlb edirdi və o, bu sahədə ciddi dönüşə nail olmaq üçün bir sıra tarixi qərarlar qəbul etmiş, Bakıda Cəmişid Naxçıvanski adına hərbi məktəb yaratmış, bir neçə azərbaycanlı hərbiçiyə yüksək hərbi rütbələr verilməsinə nail olmuşdur.

Müstəqillik illərində Azərbaycan ordusunun yaradılması, formalaşdırılması proseslərinə birbaşa rəhbərlik edən, bu sahədəki fəaliyyəti ilə dövlətimizin herb salnaməsinə şanlı səhifələr yazan Ulu Öndər Sərhəd Qoşunlarının yaradılması, ölkəmizin sərhədlərinin mühafizəsi işinin təşkili istiqamətində böyük uzaqgörənliklə fəaliyyət göstərmiş, milli sərhəd siyasətini-

zi formalaşdırmış, sərhəd strategiyamızı müəyyənləşdirmişdir. Sərhədlərin mühafizəsi işinə dərin bələd olan Ulu Öndər Heydər Əliyev 2002-ci ilin iyul ayının 31-də Sərhəd Qoşunlarının Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin tərkibindən ayrılaraq mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı səlahiyyətinə malik Dövlət Sərhəd Xidmətinin yaradılması barədə qərar verdi. Bu qərar ölkəmizin sərhədlərinin mühafizəsinin təşkilində ciddi dönüşün yaranmasının başlanğıcı oldu. Dövlət Sərhəd Xidmətinin yaradılmasından ötən dövr ərzində qazanılmış uğurlar açıq şəkildə sübut edir ki, Ümummilli Lider sərhədlərimizin inkişaf perspektivlərini çox böyük uzaqgörənliklə müəyyənləşdirmişdir.

Sovet dövründən Azərbaycan sərhədçilərinə Naxçıvan Muxtar Respublikası istisna olmaqla, demək olar ki, heç nə qalmamışdı. Ölkəmizi tərk edən sovet sərhədçiləri mövcud texnika və vasitələrin hamısını özləri ilə aparmış, apara

də sərhəd mühafizəsinin formalaşması, ixtisaslı kadrlarla komplektləşdirilməsi, müasir tələblərə cavab verən sərhəd infrastrukturunun yaradılması, madditexniki bazanın möhkəmləndirilməsi və bütövlükdə sərhəd mühafizəsinin təkmilləşdirilməsi prosesləri uğurla aparılır. Cənab Ali Baş Komandanın mütəmadi olaraq sərhədçilərlə görüşməsi, yeni tikilmiş hərbi hissə komplekslərinin açılış mərasimlərində iştirak etməsi, sərhədçilər üçün yaradılmış xidmət və məişət şəraiti ilə yaxından tanış olması, müasir sərhəd infrastrukturunun yaradılması üçün müvafiq göstərişlər verməsi Vətənimizin hüddurlarının mühafizəsinin səviyyəsinin yüksəldilməsində, Dövlət Sərhəd Xidmətinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsində, müasir texnika, avadanlıq və vasitələrlə təminatda, kadr hazırlığında, şəxsi heyətin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsində öz əksini konkret şəkildə tapmış və Dövlət

bilmədiklərini isə bərhad və yararsız hala salmışdılar. Belə bir vəziyyətdə ölkəmizin sərhədlərinin mühafizəsini öz üzərinə götürən milli sərhədçilərimiz böyük fədakarlıqlar göstərmişlər. Çadırlarda, vaqonlarda, ən yaxşı halda uyğunlaşdırılmış binalarda yerləşdirilən sərhədçilərimiz öz vəzifə borclarını əsasən fiziki imkanlar hesabına yerinə yetirmişlər. Cənub sərhədlərimizdən başqa heç yerdə sərhəd infrastrukturunun və lazımi texniki imkanların olmaması, yerli əhali arasında dövlət sərhədi barədə anlayışın xeyli zəifliyi, peşəkar kadrların çatışmazlığı müstəqillik illərinin ilk vaxtlarının ən böyük problemləri idi.

Lakin indi həmin problemlər tamamilə aradan qaldırılıb. Ölkəmizin sərhədçiləri öz peşə bayramlarını xidmətdə qazanılmış böyük nailiyyətlərlə qeyd edirlər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin yüksək diqqət və qayğısı sayəsində

Sərhəd Xidməti sərhədlərimizin etibarlı mühafizəsini ən yüksək səviyyədə təşkil etməyə qadir olan mütəşəkkil bir quruma çevrilmişdir.

Dövlət sərhədlərimizin toxunulmazlığının təmin olunması, beynəlxalq terrorizmə, qeyri-legal miqrasiyaya, narkotik vasitələrin qaçaqmalçılığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, yeni sərhəd məntəqələrinin tikintisi, mühəndis-texniki qurğuların bərpası və yaradılması, qoşunların döyüş, fiziki və mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsi, idarəetmə infrastrukturunun müasir tələblər səviyyəsinə qaldırılması, buraxılış məntəqələrində sərhəd nəzarətinin təkmilləşdirilməsi, kadrların peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması, hərbi qulluqçuların maddi, hüquqi, sosial təminatının yaxşılaşdırılması, beynəlxalq sərhəd əməkdaşlığının inkişafı və s. sahələr üzrə mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Bu tədbirlər sırasında tikinti-

Sərhədçilərin sosial problemləri uğurla həll olunur

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100-cü ildönümü

quruculuq işləri xüsusi yer tutmuşdur. Əsaslı tikinti-quruculuq işləri aparmadan, yeni sərhəd infrastrukturunu yaratmadan müstəqil dövlətimizin sərhədlərinin toxunulmazlığını lazımi səviyyədə təmin etmək mümkün deyildi. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının sərhədlərinin uzunluğu sovet Azərbaycanı dövründəki ilə müqayisədə 4 dəfədən də çoxdur. Buna görə də müstəqillik dövründə dövlət sərhədlərimizdə tikinti-quruculuq işləri aparmaq, yeni sərhəd infrastrukturunu yaratmaq zəruri idi. Qürur hissi ilə demək olar ki, Dövlət Sərhəd Xidməti dinamik inkişafa nail olmaqla bu vəzifənin öhdəsindən yüksək səviyyədə gəlmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən "Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədlərinin mühafizəsi sisteminin 2006-2010-cu illərdə texniki inkişafına dair Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi və bu proqramdan irəli gələn vəzifələrin uğurla yerinə yetirilməsi nəticəsində ölkəmizin sərhəd mühafizəsi xeyli təkmilləşdirilmiş, sərhəd dəstələrində videonəzarət sistemlərinin yaradılması, çevik hərəkət qurumları üçün yüksək maneəvli və keçid qabiliyyətli nəqliyyat vasitələri, sualtı əməliyyat və müşahidə, istehkam avadanlığı və qoruyucu vasitələr alınmış, çoxsaylı qarnizonlar, sərhəd zastavası kompleksi və sahil nəzarət məntəqələri, sosial-məişət obyektləri, o cümlədən mənzillər tikilmişdir.

Sərhədçilərin sosial məsələlərinin həlli xüsusi diqqət mərkəzindədir. Qeyd olunmalıdır ki, sosial məsələlərin həllinə göstərilən diqqət də öz mənbəyini cənab Ali Baş Komandanın bu sahəyə göstərdiyi xüsusi qayğıdan alır. Sərhədçilərlə görüşləri zamanı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti sərhəd mühafizəsi işinin təşkili, texniki avadanlıqlarla təminat, tikinti-quruculuq işləri, döyüş və mənəvi psixoloji hazırlıq məsələləri ilə yanaşı, şəxsi həyatın sosial-məişət şəraiti ilə də daim maraqlanıb, əsgər yataqxanalarına baş çəkib, əsgər yeməxanalarında nahar edir. Sərhədçilərin xidmət və sosial-məişət şəraitinə göstərilən qayğı uğurlu nəticələrin əldə edilməsində çox mühüm rol oynayır.

Məlumdur ki, sovet dövründə ölkəmizin yalnız cənub sərhədləri qorunurdu. İran və Türkiyə ilə sərhəddə mövcud olan sərhəd məntəqələri, mühəndis-texniki qurğular sovet sərhədçiləri tərəfindən yarırsız hala salınmışdı. Şimal, qərb və şərq sərhədlərimizdə isə heç bir sərhəd infrastrukturunu mövcud deyildi. Sərhədçilər hətta minimum xidmət şəraiti olmayan çadıralarda, vaqonlarda və uyğunlaşdırılmış

miş binalarda yerləşərək fiziki imkanlar hesabına Vətənimizin hüduqlarını qoruyurdular. Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi milli sərhəd siyasətinin uğurla davam etdirilməsi nəticəsində indi vəziyyət tamamilə başqa cürdür. Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən aparılan tikinti-quruculuq işləri sayəsində ölkəmizdə güclü sərhəd infrastrukturunu yaradılıb. Vətənimizin sərhədləri boyunca inşa olunmuş çoxsaylı sərhəd məntəqələrində xidməti yüksək səviyyədə təşkil etmək, yaşamaq və istirahət etmək üçün yaxşı şərait yaradılıb. Sərhəd məntəqələrindəki xidmət otaqları lazımi avadanlıq və vasitələrlə təmin olunub. Yüksək məişət şəraiti olan əsgər yataqxanası, istirahət və təlim otaqları, hamam-camaşırxana, müxtəlif təyinatlı anbarları, mərkəzləşdirilmiş istilik və işıqlandırma sistemləri, zabit və gizir ailələri üçün mənzillər, hətta uşaq şəhərcikləri olan zastava kompleksləri sərhədçilərin xidməti istifadəsindədir.

Müstəqilliyimizin ilk illərində xidməti təşkil etmək üçün ən adi şəraitə malik olmayan sərhədçilərimiz indi müasir tələblərə uyğun mənzillərə malikdirlər. Dövlət sərhədlərimizdə yeni inşa olunan sərhəd məntəqələrinin hamısında istirahət, məişət və digər sosial təyinatlı otaqlar, zabit ailələri üçün yaşayış binaları da tikilir. Sərhəd məntəqələrindəki sosial təyinatlı tikililər, binalardakı mənzillər məbellə, məişət və digər zəruri əşya və vasitələrlə tam təmin olunur.

Sərhədçilərin mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığı əsasında Bakı şəhərində 312 mənzilli yaşayış binaları inşa olunmuş, 624 mənzildən ibarət yaşayış şəhərciyinin inşası və güzəştli ipoteka şərtləri ilə DSX əməkdaşlarının mülkiyyətinə verilməsi layihəsi uğurla icra olunmuşdur. Ümumilikdə, Dövlət Sərhəd Xidmətinin fəaliyyət müddətində 2002-ci ildən etibarən 740 xidməti bina istifadəyə verilmişdir.

Qazax-Ağstafa rayonları ərazisində Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədi Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən mühafizəyə götürüldükdən sonra 9 ay kimi qısa bir müddətdə bilavasitə düşmənlə təmas xəttində ilk vaxtlar uyğunlaşdırılmış tikililərdə xidmətə başlayan sərhədçilərimiz üçün qısa müddət ərzində 75 ədəd ən müasir tələblərə cavab verən sərhəd məntəqəsi, iki hərbi hissə kompleksi tikilərək istifadəyə verilmişdir.

Sərhəd dəstələrinin hamısında lazımi tibbi avadanlıqlarla və dərman prepa-ratları ilə təchiz olunmuş tibb məntəqələri sərhədçilərin sağlamlığının keşiyində dayanıb. Bakı şəhərində isə Dövlət Sərhəd Xidmətinin poliklinikası və hospitalı fəaliyyət göstərir. Sərhədçilərin sağlamlığının keşiyində dayanan Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hospitalı qabaqcıl təcübənin və tibb elminin yeniliklərinin, yeni texnologiyaların tətbiqi sahəsində ölkəmizin qabaqcıl müalicə müəssisələri arasında xüsusi yer tutur.

Tibbi təchizatın yüksək səviyyədə olmasının və müasir tibbi avadanlıqların alınmasının xüsusi diqqət mərkəzində saxlanması nəticəsidir ki, bəzi tibbi əməliyyatlar ölkəmizdə ilk dəfə məhz bu müalicə müəssisəsində aparılır.

DSX Hərbi Hospitalının rəisi

dılıb.

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 94-cü ildönümü ərəfəsində avqust ayının 3-də Lənkəran Sərhəd Dəstəsinin xidməti ərazisində yeni inşa olunmuş "Vel" istirahət mərkəzində sərhədçi hərbi qulluqçuların və onların ailə üzvlərinin mənalı istirahətinin yüksək səviyyədə təşkili üçün bütün şərait yaradılıb.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hissə və bölmələrində bədən tərbiyəsi və idman diqqət mərkəzində saxlanılır. Bütün sərhəd zastavalarında və sərhəd dəstələrində futbol, voleybol, basketbol meydançaları, manəe zolaqları, idman şəhərcikləri var.

2009-cu ilin avqust ayının 31-də açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin iştirak etdiyi "Sərhədçi" idman olimpiya mərkəzində voleybol, həndbol, basketbol, mini futbol və digər idman növləri üçün nəzərdə tutulan 2400 nəfərlik qapalı universal idman zalı, FIFA standartlarına uyğun böyük futbol stadionu, kiçik universal stadion, üzgüçülük hovuzu və inzibati bina, mehmanxana və bir sıra yardımçı tikililər və qurğular inşa edilib.

"Sərhədçi" idman olimpiya mərkəzi fəaliyyətə başladığı dövrdən sonra sərhədçi idmançılar Azərbaycan, Avropa və Dünya çempionatlarında, beynəlxalq turnirlərdə 1248 qızıl, 831 gümüş, 971 bürünc medal qazanmışlar. Bu sırada Dövlət Sərhəd Xidmətinin "Sərhədçi" idman-olimpiya mərkəzinin dünya miqyasında tanınmış idmançılarını baş leytenant Cəbrayıl Həsənov, leytenant Hacı Əliyev, baş leytenant Rəsul Çunayev, leytenant Rüstəm Orucov, kapitan Nicat Şıxalızadə, leytenant Fəridə Abiyevanın adlarını xüsusi qeyd etmək lazımdır.

Sərhədçilərimizin sosial problemlərinin həll edilməsi, sərhəd mühafizə infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədbirlər uğurla davam etdirilməkdədir.

17 avqust 2019-cu il

2019-cu il Azərbaycan tarixinə sosial islahatlar ili kimi düşəcək

Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyevanın www.org.az-a müsahibəsi

- Sədaqət xanım, bu il cənab Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi iki böyük sosial paketin reallaşdırılması hansı nəticələrə və uğurlara yol açdı? Uğurlarımız və nailiyyətlərimiz nələrdən ibarət oldu?

- Bu gün Azərbaycan cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edir. Ölkəmizin nailiyyətləri və uğurları artır, əldə olunan nəticələr insanlarımızın yaşayış səviyyəsində, rifah halında əyani təsdiqini tapır. Təsədüfi deyildir ki, bu ilin altı ayında ölkə iqtisadiyyatı 2,4 faiz, qeyri-neft sektoru 3,2 faiz, qeyri-neft sənayesi 15,7 faiz artıb. Kənd təsərrüfatının isə 13 faiz artması rekord göstərici hesab olunur. Bütün bunlarla yanaşı ticarət dövriyyəsi 20 faizdən çox, qeyri-neft ixracı 15 faiz artıb. Eyni zamanda, büdcə daxiləmləri Vergilər Nazirliyinin, Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə 440 milyon manatdan çox artıb, altı ayda ölkə iqtisadiyyatına 6 milyard dollardan çox sərmayə qoyulub. Eləcə də, inflyasiya cəmi 2,5 faiz olub, əhalinin gəlirləri isə 6,6 faiz artıb. Bunlarla yanaşı, 49 milyard dollar səviyyəsində olan valyuta ehtiyatlarımız rekord həddə çatıb. Məhz, bu ilin altı ayında valyuta ehtiyatları 4 milyard dollar artıb. Bir il ərzində xarici borcumuz da 4 faiz aşağı düşüb və təxminən 19 faiz səviyyəsindədir. Bu ilin altı ayında sahibkarlara 50 milyon manatadək güzəştli kredit ayrılıb, ölkə iqtisadiyyatına 3,4 milyard manat sərmayə qoyulub, 60 min yeni iş yeri açılıb. Bu göstəricilər bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycanda həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar uğurlu nəticələr verir, ölkəmizin inkişafı dinamik karakter alıb.

Bütün deyilənlərin fonunda bir reallıq nəzərə çarpır ki, həqiqətən də 2019-cu il Azərbaycan tarixinə sosial islahatlar ili kimi düşəcək. Çünki, cənab Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərman və sərəncamlar əsasında reallaşdırılan böyük sosial tədbirlər paketi bütün kateqoriyalardan olan vətəndaşlarımızın rifah halını yüksəldib. Bu ilin əvvəlində təsdiqlənən böyük sosial paket 4 milyondan çox insanı əhatə edir. Burada birinci dəfə 40 faiz, ikinci dəfə də 40 faiz olmaqla minimum pensiya əhəmiyyətli dərəcədə qaldırılıb. Minimum əməkhaqqı da təxminən 2 dəfə qaldırılıb, 130 manatdan 250 manata, pensiya isə 116 manatdan 200 manata çatdırılıb. Eyni zamanda, problemlə kreditlərlə bağlı olan məsələ də öz həllini tapıb. Həmçinin, 300 mindən çox əlilliyi olan şəxslərin, 500 minə qədər məcburi köçkünün, 100 mindən artıq tələbə və gənclərin, ümumilikdə 1,3 milyon insanımızın gəlirləri də çox əhəmiyyətli şəkildə artırılıb.

Onu da qeyd edim ki, ilk sosial paket 3 milyon insanı əhatə etməklə illik maliyyə tələbi 1,6 milyard manata bərabər idi. İkinci paket isə sentyabr ayından icra olunacaq və bu da 1 milyondan çox insanı əhatə edəcək. Ümumilikdə isə iki sosial paketin maliyyə tutumu bu il üçün 2,3 milyard manatdır. Əlbəttə ki, davam etdiriləcək sosial tədbirlərə növbəti ildə 3 milyard manat xərclənəcək ki, bu da 4,2 milyon insanımızı əhatə edəcək.

Bildiyiniz kimi, ötən gün Prezident İlham Əliyev "Əmək pensiyaları haqqında" qanuna dəyişikliyi təsdiqləyib. Sənədlə əmək pensiyasının minimum məbləği 2019-cu il 1 oktyabr tarixindən 200 manat məbləğində müəyyən olunur. Bununla da, Azərbaycanda minimum əməkhaqqının iki dəfə, minimum pensiyasının 72 faizlik artımı nəticəsində ölkəmiz bu göstəricilər ilə MDB-də müvafiq olaraq 1 və 2-ci yerlərdə qərarlaşacaq.

Həmçinin qeyd edilməlidir ki, bu ilin 6 ayı ərzində 400 kilometrə yaxın avtomobil yolu çəkilib, kommunal təsərrüfat yenilənib, 400-dən çox lift alınıb, abadlaşdırılan 50-dən çox nümunəvi heyət artıq vətəndaşların istifadəsinə verilib. Həmin nümunəvi heyətlərdən bir çoxu da Nizami rayonunda salınıb. Göründüyü kimi Azərbaycan bu ilin 6 ayı ərzində də dinamik inkişafını qoruyub saxlayıb, əsasən də sosial sahədə ciddi nailiyyətlər əldə edib. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanın inkişafını beynəlxalq reyting təşkilatları da təqdir edirlər. Elə Dünya Bankının "Doing Business" proqramı çərçivəsində Azərbaycanı 10 ən islahatçı ölkə kimi tanıması və ölkəmizin 32 pillə irəliləyərək hazırda 25-ci yerdə qərarlaşması dediklərimizin əyani sübutudur.

- Ölkəmizin uğurları fonunda anti-Azərbaycan dairələrinin qarşıya çıxardığı "Sosial şəbəkə müxalifəti" Azərbaycan polisinin fəaliyyətinə, həyata keçirilən ən ciddi sosial-iqtisadi layihələrin uğurlarına kölgə salmağa çalışırlar. Sizcə, bütün bunların əsas səbəbi nədir?

- Ümumiyyətlə, bu suala cavab vermədən öncə Azərbaycanın yerləşdiyi coğrafiyaya, eləcə də bizim regionla qonşu olan bölgələrdə baş verən hadisələrə, insanların yaşayışına və siyasi-ictimai sabitliyinə nəzər salmaq lazımdır. Adları hər kəsə yaxşı bellə olan ölkələrdə müharibələrin, səfalətin, aclığın, destabilliyin hökm sürməsi həmin dövlətləri dünyanın ümumi inkişaf vektorundan kənarlaşdırır və uzun illər gəriyə salır.

Lakin Azərbaycan 26 ildir sabit və dinamik inkişafını davam etdirir. Anti-Azərbaycan dairələri dəfələrlə çalışıblar ki, ölkəmizdə qarışıqlıq yaratsınlar, ictimai-siyasi sabitliyi pozsunlar. Amma Azərbaycan xalqının müdrikliliyi, liderinə verdiyi dəyər və birmənalı dəstək nəticəsində ölkəmiz mənfi tendensiyaları dəf edib, uğurlu inkişafını davam

etdirib.

Əlbəttə ki, bu gün Azərbaycan Cənubi Qafqaz regionun maliyyə və iqtisadi kütləsinin 75 faizinə malik bir dövlət kimi dünyanın diqqət mərkəzindədir. Bu səbəbdən də uğurlarımıza və nailiyyətlərimizə sevinən dostlarımız olduğu kimi paxıllıq edən düşmənlərimiz də var. Elə bu səbəbdən də anti-Azərbaycan dairələri hər fürsət düşdükcə Azərbaycanın imicinə ləkə yaxmaq, uğurlarına kölgə salmağa cəhdlər edir. Bu işdə də təbii ki, sapı özümüzden olan baltalardan - "sosial şəbəkə müxalifəti"ndən, "qrant müxalifəti"ndən, "söyüş və işə" müxalifəti"ndən, "5-ci kolon"dan istifadə edir. Sosial şəbəkələrin müxtəlif seqmentlərindən istifadə etməklə xalqımız və dövlətimiz üçün ən həssas sahələrə hücumlar edirlər, qarayaxma kampaniyası təşkil edirlər.

Elə sizin də vurğuladığınız kimi son zamanlar Azərbaycan polisində qarşı təbliğat aparılır. Bu da səbəbsiz deyildir. Çünki Azərbaycan polisi daim ölkənin ictimai-siyasi sabitliyini təmin edir, qoruyur, vətəndaşlara xidmət edir, dövlətçiliyin keşiyində durur. Bu da anti-Azərbaycan dairələrin məkirli planlarını reallaşdırmağa şərait yaratmır.

Məhz, polisimizin gərgin əməyinin nəticəsidir ki, hazırda respublikamızda MDB və digər qonşu dövlətlərlə müqayisədə hər 100 min nəfərə düşən cinayətlərin sayı 40-50 faiz aşağıdır. Hətta, cinayətkarlıqla mübarizənin nəticələrinə görə, ölkəmiz bəzi Şərqi Avropa, Amerika ölkələrini də qabaqlayır. Bu, birbaşa ictimai maraqlara söykənən sosial sifarişdir və məqsədyönlü dövlət siyasətinin nəticəsidir. Bu nəticələrin qorunması və saxlanması cəmiyyətdə qanunçuluğun və ictimai təhlükəsizliyin qorunmasına cavabdeh olan hər bir polis əməkdaşından çeviklik, bilik, qabiliyyət və fədakarlıq tələb edir.

Ölkəmizdə baş verən cinayətlərin 80-90 faizdən çoxu açılırsa, bu, çox böyük nailiyyət hesab olunur. Cinayətlərin belə yüksək faizlə açılması necə ağır zəhmət hesabına başa gəlir. Bu uğurlar cinayətlərin qarşısının alınması, açılması, istintaqı, cinayətkarların axtarışı, ictimai qaydanın və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi, yol hərəkəti təhlükəsizliyinin etibarlı təşkilindən qaynaqlanır. Ölkəmizdə vətəndaşların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində görülən işləri beynəlxalq təşkilatlar, dünya dövlətləri də yüksək dəyərləndirir. Buna görə də, bu gün Azərbaycan çoxsaylı beynəlxalq tədbirlərə, forumlara, konfranslara ev sahibliyi etməklə, dünyada tolerantlıq məkanı, dözümlülük, multikulturalizm mərkəzi kimi tanınır. Təbii ki, bu uğurların arxasında çətin və şərəfli xidmət aparan bütün hüquq-mühafizə orqanları ilə yanaşı Azərbaycan polisi də dayanır.

Polis orqanları öz xidməti borcunu yerinə yetirir, ictimai asayışı, vətəndaşların təhlükəsizliyini qoruyur, insanların qanuna uyğun davranışını təmin edir. Ona görə də, biz də vətəndaş olaraq polisə şərəfli adını və qürurlu fəaliyyətini yüksək qiymətləndirməli, adına ləkə gətirilməsinə imkan verməliyik.

Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu yeni layihəyə start verib

Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun və "Loqos" Psixoloji və Nitq İnkişafı Mərkəzinin təşkilatçılığı, eləcə də Quba Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi

ilə Quba rayonunda "Ziyalılarımızdan öyrənək" layihəsi çərçivəsində "Tariximizin izi ilə" adlı ilk seminar keçirilib. SİA-nın verdiyi məlumata görə, tədbirdə Fondun icraçı direktoru Mehman İsmayılov, M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, dosent Əkrəm Bağırov, AMEA-nın Tarix institutunun aparıcı elmi işçisi, dosent Nigar Gözəlova, "Loqos" Psixoloji və Nitq İnkişafı Mərkəzinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri

Amal Əsgərov, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Quba bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Eynulla Nurullayev, Quba Rayon İcra Hakimiyyətinin (RİH) başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Tariyel İbrahimov, ziyalılar, müəllimlər, gənclər və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak edib. Tədbiri giriş sözü ilə açan Quba RİH başçısı Aparatının İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini -

dini qurumlarla işin təşkilatçısı Tariyel İbrahimov layihənin əhəmiyyətindən danışıq bildirib ki, bu kimi layihələrin milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliğinə böyük töhfə verir. Tədbirdə çıxış edən Fondun icraçı direktoru Mehman İsmayılov qeyd edib ki, zəngin tarixi irsə malik Azərbaycan xalqı ötən dövrdə böyük tarixi şəxsiyyətlər yetişirib. Layihənin ilk seminarının da məhz Azərbaycan tarixi və onun şanlı səhifələrinə həsr edildiyini bildiren M.İsmayılov bu məqsədlə seminara nüfuzlu elm adamlarının cəlb edildiyini diqqətə çatdırıb. M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, dosent Əkrəm Bağırov qeyd edib ki, günümüzdə tariximizin qorunması və dərinləşdirilməsi, gələcək nəsillərə çatdırılması böyük əhəmiyyətə malikdir. Ə.Bağırov vurğulayıb ki, Azərbaycanda mövcud olan on dörd mindən çox əlyazmalarda tarixi irsimizin böyük hissəsi qorunmaqdadır. Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin, xüsusilə Azərbaycanın dövlətçilik tarixində Nadir şah Əfşarın rolundan danışan AMEA-nın Tarix institutunun aparıcı elmi işçisi, dosent Nigar Gözəlova bildirib ki, Nadir şahın bir dövlət xadimi, sərkərdə, diplomat və zinətçi kimi fəaliyyəti üzərindən təqribən 300 il ötsə də, bu gün də öz aktuallığını qoruyur. N.Gözəlova bu sahədə geniş elmi araşdırmaları haqqında məlumat verərək, tarixi şəxsiyyətlərin həyatının araşdırılmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb. Daha sonra çıxış edən "Loqos" Psixoloji və Nitq İnkişafı Mərkəzinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Amal Əsgərov, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Quba bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Eynulla Nurullayev mövzunun əhəmiyyəti barədə danışıqlar. Yekunda iştirakçılarla mövzu ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb və onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Əhalinin sosial müdafiəsi daha da gücləndirilir

Yeni qanunla pensiyanın minimum məbləğinin 200 manata çatdırılması 660 min nəfər pensiyaçını əhatə edəcək

Ölkəmizdəki iqtisadi sabitləşmə öz yerini sosial sahədə ciddi dəyişikliklərə verir. İqtisadiyyatda həyata keçirilən köklü islahatlar bu sferada dinamik və davamlı inkişafı təmin etməklə bərabər, əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin daha da yaxşılaşdırılmasına geniş imkanlar açır. İqtisadi inkişaf və maliyyə imkanlarının çoxalması sosial problemlərin həlli istiqamətində, ardıcıl olaraq, islahatların aparılması ilə müşayiət olunmaqdadır. Son 16 ildə vətəndaşların sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, sosial müdafiə sisteminin möhkəmləndirilməsi, bu sahədə mövcud olan qanunvericiliyin beynəlxalq norma-lara uyğunlaşdırılması istiqamətində xeyli işlər görülmüşdür.

Bütün kateqoriyalardan olan vətəndaşların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, əhalinin aztəminatlı təbəqələrinə kömək göstərilməsi və yoxsulluğun aradan qaldırılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsini verir. Pensiyaçılarının, təqaüddüvlərin, əlillərin, şəhid ailələrinin, milli qəhrəmanların ailələrinin, qaçqın və məcburi köçkünlərin, digər sosial kateqoriyaların sosial müdafiəsi ilə bağlı çoxlu sayda hüquqi aktların qüvvəyə minməsi bu sahədə ciddi dəyişikliyə səbəb olub. Həmçinin, əməkhaqlarının və aztəminatlı ailələrə verilən müavinətlərin artırılması sahəsində bir sıra mühüm tədbirlər həyata keçirilib. Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemləri kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərman imzaladı. Fərmana əsasən, fiziki şəxslərin banklara 10 min ABŞ dollarınadək xarici valyutada olan əsas kredit borclarının devalvasiya ilə bağlı manatla artmış hissəsi qiymətləndirilərək, Mərkəzi Bankın elan etdiyi məzənnəyə uyğun olaraq, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına manatla ödənilirdi. Bu, ikitərəfli addım idi - vətəndaşla bank arasında etimad mühiti bərpa olundu, eyni zamanda, məhkəmə çəkişmələri vətəndaşın xeyrinə həll edildi.

19 fevral 2019-cu il tarixli Fərman isə, istismalarına icazə verilməmiş çoxmənzillə yaşayış binalarının sakinlərindən ibarət 350-400 min insanın mənafeələrinin təmin olunmasına xidmət etməklə, Azərbaycanın sosial-ictimai dövlət siyasətinin əsasında humanizm prinsipləri dayandığının növbəti təsdiqi oldu.

İKİNCİ SOSIAL PAKET, ÜMUMİLİKDƏ, 750 MİNDƏN ÇOX VƏTƏNDAŞIN PENSİYASININ CİDDİ ŞƏKİLDƏ ARTMASINA İMKAN VERİB

Prezident İlham Əliyevin cari ildə təqdim etdiyi və əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində inqilabi addımların atılmasını təmin edən sosial islahatlar paketində pensiyaçıların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, bu məqsədlə pensiya artımı xüsusi yer tutur. Belə ki, bundan əvvəl minimum pensiya 2019-cu il martın 1-dən 116 manatdan (bir sıra kateqoriyalar üzrə 80 manatdan) 160 manata çatdırılmışdı və həmin artım 233 min vətəndaşı əhatə etmişdi.

Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə ölkəmizdə əmək pensiyasının minimum məbləği 2019-cu il oktyabrın 1-dən 160 manatdan 200 manata çatdırılacaq. Məlumdur ki, dövlət başçısı "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan

can Respublikasının 2019-cu il 12 iyul tarixli Qanununun tətbiqi və "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tətbiqi edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 6 mart tarixli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında" 14 avqust 2019-cu il tarixli Fərman imzalayıb.

Minimum pensiya artımı 660 min, əməkhaqlarının artımı isə xüsusi şərtlərlə pensiya təyin edilmiş 94 min şəxsin pensiyasının artmasına imkan verib.

Bununla da, dövlət başçısının sosial islahatlar paketinin tərkib hissəsi kimi, ölkəmizdə əmək pensiyasının minimum məbləği bu il ərzində 72,4 faiz artırılmışdır. Digər tərəfdən, yeni məbləğlə ölkəmizdə minimum pensiya məbləğinin pensiyaçılar üçün yaşayış minimumunu (149 manat) 34,2 faizədək üstələməsi təmin edilir. Həmçinin, minimum pensiyanın alıcılıq qabiliyyəti baxımından, Azərbaycan MDB-də ilk yeri tutmuş olur.

APARILAN İSLAHATLAR PLANLI, AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİNİN SOSIAL-İQTİSADI İNKİŞAFINA, DÖVLƏT BÜDCƏSİNİN İMKANLARINA UYĞUN OLARAQ GERÇƏKLƏŞİR

"Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Qanunda əksini tapan digər tapşırıqla uyğun olaraq, sığortaolunanların fərdi hesabının sığorta hissəsində qeyd alınan pensiya kapitalı ilə də bir dəfə müəyyən olunan istehlak qiymətləri indeksinin illik səviyyəsinə uyğun olaraq indeksləşdiriləcək. İndeksləşdirilmə həmin pensiya kapitalının artımına imkan verəcək ki, bu da, sığortaolunanların gələcəkdə yüksək pensiya məbləğləri ilə təminatı üçün mühüm önəm kəsb edir.

Prezident İlham Əliyevin 18 iyun 2019-cu il tarixli sərəncamları ilə dövlət qulluqçuları, hərbi qulluqçular, ədliyyə, hüquq-mühafizə, fəvqəladə hallar, miqrasiya orqanları əməkdaşları, xüsusi rütbəli şəxslər və digərlərinin əməkhaqları ciddi şəkildə artırılıb ki, bu da, qanunvericiliyə əsasən, xüsusi şərtlərlə pensiya təyin olunmuş 94 min nəfərin pensiyasının da gələn aydan orta hesabla 31 faiz artmasına səbəb olacaq. Həmin şəxslərin çalışdıqları sahələr üzrə əmək haqlarının artımı ilə əlaqədar qanunvericiliyə əsasən, onların əmək pensiyaları da yenidən hesablanaraq artırılır.

Beləliklə, dövlət başçısı tərəfindən cari ildə təqdim edilən ikinci sosial paket, ümumilikdə, 750 mindən çox vətəndaşın pensiyasının ciddi şəkildə artmasına imkan verib ki, bu da ümumən əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində daha bir mühüm bir addımdır.

Aparılan islahatlar planlı, Azərbaycan dövlətinin sosial-iqtisadi inkişafına, dövlət büdcəsinin imkanlarına və hazırlanan proqramlara uyğun olaraq gerçəkləşir. Bu, bir daha göstərir ki, Azərbaycan dövlətinin siyasətinin əsasında xalqın rifahının yüksəlməsi dayanır.

Nazəkət ƏLƏDDİNQIZI

Naxçıvanda keyfiyyət standartlarına nəzarət olunur

Naxçıvan Muxtar Respublikası Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi 2019-cu ilin iyul ayında yerli məhsulların daxili və xarici bazarlarda rəqabətə davamlı olması üçün keyfiyyət standartlarına əməl edilməsinə nəzarət işini, o cümlədən təsərrüfat subyektlərinin istehsal-xidmət şəraitinin və məhsul göstəricilərinin standartların tələblərinə uyğunluğunu diqqətdə saxlayıb, məhsul nümunələrinin 207, qida məhsullarının 181 halda keyfiyyət göstəricilərinin yoxlanılması təmin olunub. Dövlət Agentliyindən bildirilib ki, yerli istehsal məhsullarının keyfiyyətinin qorunması məqsədilə 83 qida istehsalı müəssisəsində, 74 ictimai iaşə və xidmət sahəsində, 50 bərbərxana və 36 gözəllik salonunda maarifləndirmə xarakterli baxış və monitorinqlər aparılıb, aşkar olunmuş çatışmazlıqların aradan qaldırılması təmin edilib. Məhsulların sertifikatlaşdırılmasına dair elektron xidmət vasitəsilə daxil olmuş 15 müraciət operativ icra olub. Meyvə-tərəvəz və onlardan hazırlanmış məhsulların keyfiyyətinin nəzarətdə saxlanılması işi çərçivəsində məhsulların 25 halda keyfiyyət göstəriciləri yoxlanıldıqdan sonra sertifikatlaşdırılıb, 3 anbardan, 4 satış obyektindən və 21 bostandan götürülmüş məhsulların 28 halda laboratoriya analizləri aparılaraq keyfiyyət göstəricilərinin standartların tələblərinə uyğun olduğu müəyyən edilib. Uşaq bağçalarının, məktəblərin, xəstəxanaların və digər təhsil və səhiyyə müəssisələrinin yerli məhsullarla təmin edilməsi və alınan qida məhsullarının keyfiyyətinin müntəzəm nəzarətdə saxlanılması istiqamətində 18 bufet və yeməxanada monitorinqlər və yerli məhsullarla təminatın üstünlüyü barədə maarifləndirici tədbirlər aparılıb. Muxtar respublikada istehsal edilən arçılıq məhsullarının, arçılıq təsərrüfatlarında istifadə olunan avadanlıqların sertifikatlaşdırılması tədbirinin icrası istiqamətində bal məhsullarının 4 halda laboratoriya analizləri aparılaraq, saxarozanın həddinə dair məlumatlar təsərrüfatlara çatdırılıb. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2019-cu il 18 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Naxçıvan Muxtar Respublikasında ailə təsərrüfatlarının inkişafı ilə bağlı Tədbirlər Planı" üzrə "Naxçıvan qovurması"nın istehsalının genişləndirilməsi, kiçik həcmli taralarda qablaşdırılması və ixracının təsərrüfat subyektlərinin icrası istiqamətində bal məhsullarının qurudulması, qablaşdırılması, etiketlenməsi tədbirlərinin icrası çərçivəsində 2 ailə təsərrüfatına məhsulların etiketlərinin hazırlanmasında müvafiq köməklik göstərilib. Ailə təsərrüfatı məhsullarının keyfiyyətinə nəzarət olunması üçün məhsullardan 51 halda nümunələr götürülərək laboratoriyaya verilib, sınaq nəticələrinin standartların tələblərinə uyğun olduğu müəyyən edilib. Fövqəladə Hallar Nazirliyinin və Dövlət Gömrük Komitəsinin nümayəndələri ilə birgə muxtar respublikada fəaliyyət göstərən 15 təsərrüfat subyektilə müşahidə xarakterli təkrar monitorinqlər aparılıb, 12 meişet qaz cihazına baxış keçirilib, təhlükəsizliyi təmin olunmayan qaz cihazlarının idxalına və satışına icazə verilməyib.

"İntihar xəbərlərinin KİV-də yayılması insanların psixologiyasına mənfi təsir göstərir"

İntiharlarla bağlı xəbərlərin kütləvi informasiya vasitələrində yayılması insanların, xüsusilə gənclərin psixologiyasına mənfi təsir göstərir. Bəzi hallarda insanlar ümid-sizliyə qapılaraq çıxış yolunu özünə qəsd etməkdə görürlər və kütləvi informasiya vasitələrində yer alan bu cür yazılar dərhal onların diqqətini cəlb edir. SiA-nın verdiyi məlumata görə, bunu Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov açıqlamasında deyib. Baş Prokurorluğun intihar hadisələrinin ictimailəşdirilməsinin qəti əleyhinə olduğunu vurğulayan E.Sultanov bildirib: "Xüsusi qeyd etməliyəm ki, intihar hallarını araşdıran nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların qənaətinə görə, bir sıra hallarda kütləvi informasiya vasitələrində intihar faktlarının sensasiya kimi təqdim edilərək qabarıq şəkildə işıqlandırılması, bu hadisələrin törədilmə üsullarının detallarının ətraflı təsvir olunması, habelə özünə qəsd etmənin insanların düşükləri çətin vəziyyətdən yeganə çıxış yolu kimi təqdim edilməsi müəyyən səbəblərə görə özünü öldürməyə meyilli olan şəxslərdə bununla bağlı qətiyyətin formalaşmasına gətirib çıxarır və onların belə əməllər törətmələrinə təkan verir". İntihar hadisələrinin səbəblərinə toxunan Baş Prokurorluğun rəsmisi bildirib ki, onlar müxtəlifdir. Hadisələrin baş vermə səbəbləri təhlil edilərkən, onların əsasən ailə münaqişələri zəminində, psixi və sair xəstəliklərlə əlaqədar, ailə üzvlərinin və yaxın qohumlarının ölümündən sonra insanların tənha yaşamaqları və bu hadisələrin təsirindən yaranmış kəder hissələri, uğursuz sevgi münasibətləri, narkotik vasitələrdən və spirtli içkilərdən sui-istifadə halları ilə bağlı törədilməsi müəyyən edilib. "İntihar hadisələrini ölkənin iqtisadi durumu ilə əlaqələndirmək də qətiyyətdən düzgün deyil. Belə ki, Norveçin adambaşına düşən ümumi daxili məhsulun həcminə görə dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrindən biri olmasına baxmayaraq, bu ölkədə əhalinin hər 100 min nəfərinə düşən intihar hadisələrinin sayı da olduqca yüksəkdir. Lakin buna baxmayaraq, həmin ölkədə fəaliyyət göstərən KİV intihar hadisələrini ümumiyyətlə işıqlandırmır", - deyir E.Sultanov qeyd edib. Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri, həmçinin bildirib ki, Azərbaycanda hər 100 min nəfərə düşən intihar hadisələrinin sayı Avropa və MDB ölkələri ilə müqayisədə azlıq təşkil edir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının 2018-ci ildə dərc etdiyi (2000-2016-cı illər üzrə) məlumatlara əsasən Avropa dövlətlərində əhalinin hər 100 min nəfərinə düşən intihar hadisələrinin sayı Litvada 31,9, Rusiyada 31, Belarusda 26,2, Norveçdə 12,2 və sair olduğu halda Azərbaycanda 2,6 nəfər təşkil edib. Azərbaycanda intihar hadisələrinin artım tempinə gəldikdə, E.Sultanov qeyd edib ki, bu artım cüzdür.

17 avqust 2019-cu il

Yeni Azərbaycan Partiyası regionun ən güclü siyasi təşkilatıdır

Düənən Yeni Azərbaycan Partiyası Quba rayon təşkilatının akt zalında sosial şəbəkələrdə aktivliyin artırılması, bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq, rayon təşkilatının fəaliyyətinin gücləndirilməsi ilə bağlı geniş tədbir keçirilib. Tədbirdə partiya fəalları iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Quba rayon təşkilatının sədri Yusif Abidov

Yeni Azərbaycan Partiyasının keçdiyi şərəfli yoldan, rayon təşkilatının fəaliyyətindən sosial şəbəkələrdə aktivliyin artırılmasından, qarşıdan gələn bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar təşkilatın qarşısında duran vəzifələrdən danışıb.

Tədbirdə çıxış edən Quba rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ziyəddin Əliyev qeyd edib ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edərək, müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsində və inkişafında mühüm rol oynayır. Yeni Azərbaycan Partiyası bu gün regionun aparıcı siyasi təşkilatıdır. Daim xalqın mənafeyinə uyğun siyasət yeridən təşkilatın beynəlxalq əlaqələri genişlənməkdədir: "Neft strategiyasını hazırlayıb həyata keçirməklə ölkə iqtisadiyyatına böyük təkan verən Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirən partiyanın Sədri, Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycanın qarşısında duran mühüm problemlərin həllində partiyanın böyük rolu olub. Möhtərəm Prezidentimiz öz çıxışında bildirmişdir ki, Azərbaycan ötən dövrdə də öz dinamik inkişafını təmin etmiş və ölkəmiz əmin-amanlıq, sabitlik, təhlükəsizlik şəraiti

tində yaşamışdır. İlin əvvəlindən qarşıya qoyulmuş bütün vəzifələr uğurla və vaxtında icra edilir. Son 16 il ərzində Azərbaycanın beynəlxalq mövqeləri daha da möhkəmlənmiş və ölkəmiz hazırda dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınır. Respublikanın hər yerində olduğu kimi, rayonumuzda da 2019-cu ilin 6 ayı ərzində bir sıra işlər görülmüş və qarşıya qoyulmuş vəzifələrin maksimum həllinə səy

göstərilmişdir. Görülən işlər qısa müddət ərzində və keyfiyyətlə yerinə yetirilmişdir. Quba rayon Möhür kəndində əhalinin içməli su ilə təmin edilməsi, Quba Qonaqkənd, Zərqava, Hacıhüseynli yolunun salınması, "Gənclər", "28 May", "Nizami" parkının yenidən tikilərək, abadlaşdırılması təmin olunmuşdur".

Sonra YAP Siyasi Şurasının üzvü, millət vəkili Yevda Abramov çıxış edərək, bildirdi ki, partiya öz ali məqsədini dövlətimizin müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün qorunması, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə layiqli yer tutması kimi əsas prinsiplərini həyata keçirməklə cəmiyyətdə yüksək nüfuzla malik olmuşdur. Cənab İlham Əliyevin Prezident olduğu on altı il, sözün əsl mənasında, Azərbaycanın bütün sahələrdə tərəqqisi və çiçəkləndiyi illərdir.

Sonra partiya işində səmərəli fəaliyyətinə görə, bir qrup ərazi ilk partiya təşkilatının sədrləri Fəxri Fərmanlarla təltif olub.

Tədbirin sonunda bir qrup partiya sıralarına yeni qəbul edilmiş üzvlərə partiya vəsiqələri təqdim olub.

NƏZAKƏT ƏLƏDDİNQIZI

"Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri: tarix və müasirlik"

Bu mövzuda Zaqatalada ikigünlük seminar-müşavirə keçirilib

Zaqatalada Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Zaqatala rayon icra hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə "Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri: tarix və müasirlik" mövzusunda ikigünlük seminar-müşavirə keçirilib.

Dindarlar, dini icma sədrləri,

amanlığın davamlı olması üçün din sahəsində insanların maarifləndirilməsinə bu gün həmişəkindən daha çox ehtiyac vardır: "Bu təhdidləri və reallıqları nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi fəaliyyət istiqamətinə uyğun olaraq, dini etiqad sahəsində maarifləndirmə işi aparmaqdadır. Dövlət Komitəsinin bu sahədəki fəaliyyətinə ölkədə dövlət-din münasibətlərinin və dini etiqad azadlığının yüksək səviyyədə təmin olunması, dini radikalizm meyillərinin qarşısının alınması, o cümlədən, milli-mənəvi dəyərlərimizin, ölkədəki zəngin tolerantlıq və multikulturalizm mühitinin qorunub-saxlanılması məqsədilə dini maarifləndirmə işinin təşkil olunması daxildir".

Tədbirdə çıxış edən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Səyyad Salahlı qeyd edib ki, bütün sahələr kimi, din sahəsi də hər zaman ölkə rəhbərliyinin diqqət mərkəzindədir. O, vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə, mütəmadi olaraq, islam və qeyri-islam dini icmalarına maliyyə yardımı ayrılır: "Bu, dövlət başçısının dinə və dindarlara diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir".

İslam dininin sülh və əmin-amanlıq dini olduğunu diqqətə çatdıran S.Salahlı, təəssüf hissi ilə qeyd edib ki, Yaxın Şərqdə, o cümlədən, dünyanın müxtəlif ölkələrində dini zəmində qanlı münafiqşələr baş verir. Onun sözlərinə görə, həmin münafiqşələrin Azərbaycana ayaq açmaması və sözügedən xüsusda ölkəmizdə hökm sürən sülh və əmin-

gənclər və ictimaiyyətin digər nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbiri giriş sözü ilə açan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin rayon üzrə qazısı Malik Bilalov rayondakı dini durum və dini icmaların fəaliyyəti barədə məlumat verib.

Tədbirdə Zaqatala RİH başçısı aparatının ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdir müavini - dini qurumlarla işin təşkilatçısı Ramin Həsənov, Dövlət Komitəsinin Zaqatala bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri İlqar Vəliyev, Dini maarifləndirmə işinin təşkili şöbəsinin əməkdaşı Saleh Aslanov və digərləri çıxış edərək bildirdilər ki, ölkə vətəndaşları dini mənsubiyyətdən asılı olmayaraq, dövlətin qayğısı və himayəsi altındadır.

DQDK-nin sifarişi ilə çəkilmiş "Üfüqdəki gələcək" sənədli filminin də nümayiş olunduğu ikigünlük seminar-müşavirə müzakirələrlə başa çatıb.

Zümrüd BAYRAMOVA

Bu il sayımız 10 milyon 19 min 575 nəfərə çatıb

İlin əvvəlindən ölkə əhalisinin sayı 38 min 118 nəfər və ya 0,4 faiz artaraq 2019-cu il iyul ayının 1-i vəziyyətinə 10 milyon 19 min 575 nəfərə çatıb. Əhalinin 52,8 faizini şəhər, 47,2 faizini kənd sakinləri, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir. Bu barədə SİA-ya Dövlət Statistika Komitəsindən məlumat verilib. Məlumatla görə, hazırda hər 1000 kişiye 1003 qadın düşür. Bir kvadrat kilometrə düşən əhalinin sayı isə 116 nəfərə bərabər olub.

Ölkə əhalisini yüksək keyfiyyətli 4G şəbəkəsi ilə təmin edən "Nar", 4G texnologiyalı baza stansiyalarının sayını artırmaqda davam edir. Mobil operatorun quraşdırdığı LTE baza stansiyaları sayında artıq Qobustan və Xızı sakinləri də 4G şəbəkəsi ilə təmin olunub. Aparılan şəbəkə təkmilləşmə işlərinin nəticəsi olaraq 55-ə yaxın rayon 4G baza stansiyası ilə təmin edilib. Belə ki, "Nar" son 3 ayda 600-dən çox 4G texnologiyalı, 40-a yaxın isə 3G texnologiyalı baza stansiyası quraşdırıb. Bununla da, "Nar"-ın 4G baza stansiyalarının sayı 2300-ü, 3G baza stansiyalarının sayı isə 2700-ü ötür.

"Nar"-ın sürətli 4G şəbəkəsi artıq Qobustan və Xızıda!

"Nar" 4G şəbəkəsini Bakı və Abşeron yarımadası ərazisi ilə yanaşı, regionlarda, şəhər və rayon mərkəzlərində də artırır. "Nar" Azərbaycanın ən ucqar kəndlərini belə mobil rabitə xidmətləri ilə təmin etməkdədir. Qeyd edək ki, mobil operatorun 4G istifadəçilərinin 72%-i paytaxt Bakının, 28%-i isə regionların payına düşür. Hazırda ölkə əhalisinin 97.6%, ölkə ərazisinin isə 83,6%-i (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) "Nar"-ın sürətli internetindən yararlıdır. Mobil operator 8100-dən artıq baza stansiyası ilə 2,3 milyondan çox abunəçini yüksək sürətli internetlə təmin edir.

Qeyd edək ki, mobil operator ölkə boyu yeni baza stansiyaları quraşdırmaqla yanaşı, əvvəl qu-

raşdırdığı baza stansiyalarını da im yeniləyir. Bundan başqa, "Nar" baza stansiyalarının şəbəkə

tutumunu da genişləndirir.

Mobil operatorun şəbəkəsi haqqında ətraflı məlumatı nar.az

saytıdan əldə edə bilərsiniz.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. Mobil operator şəbəkə keyfiyyətinin davamlı təkmilləşdirilməsi strategiyası çərçivəsində səs keyfiyyətinin nəzərəcarpacaq dərəcədə artımını və səs təmiz ötürülməsini təmin edən "HD-Voice" (High Definition Voice) xidmətinə təqdim edib.

Ermənistanın işğalçılıq siyasəti onu uçuruma sürükləyib

Bu gün Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ölkəmizin qarşıya qoyduğu ən prioritet məsələdir. Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları əsasında, yəni ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həlli istiqamətində qətiyyətli mövqeyini və prinsipial siyasətini davam etdirir. Məlumdur ki, Ermənistanın hərbi təcavüzü səbəbindən, meydana çıxan münaqişə nəticəsində, Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Dağlıq Qarabağ və yeddi ətraf rayon işğal edilib, bir milyondan artıq soydaşımız qaçqın və məcburi köçkün həyatı yaşamağa məcbur olub.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərini Ermənistan adlandırması, Ermənistanla qondarma rejimin birləşdirilməsinə çağırış etməsi, bu ölkənin əsl məqsədinin işğalçılıq olduğunu bir daha aşkar etmiş oldu. Xatırladaq ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycanın Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı altında saxlanılan Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Xankəndi şəhərində

Azərbaycan münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları əsasında, ədalətli həllinə nail olmaq məqsədilə genişmiqyaslı iş aparır, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı genişləndirir. Aparılan danışıqlar prosesində ölkəmiz həqiqətləri dünyaya çatdırıb və bunun nəticəsində, işğalçı Ermənistanın məkrli siyasəti ifşa olunub. Təbii ki, Azərbaycanın mövqeyi, birmənalı olaraq açıqdır: ərazilərimiz işğaldan azad olunmalı, ərazi bütövlüyümüz təmin olunmalı, məcburi köçkünlər və qaçqınlar öz doğma yurd-yuvalarına qayıtmalıdır. Ermənilər bütün hiyləgər yollara əl atıb, nəyin bahasına olursa olsun, Azərbaycan torpaqlarını işğal da saxlamaq niyyətindən əl çəkmirlər. Müxtəlif səpkidə keçirilən görüşlər erməniləri bu işğalçılıq siyasətindən çəkindirə bilmir. Azərbaycan tərəfi isə, prinsipial mövqeyini həmişə olduğu kimi, bu gün də Nikol Paşinyan hakimiyyətinin diqqətini çatdırır. Amma təəssüflə də olsa, vurğulamalıyıq ki, danışıqların formatı dəyişməz olaraq qalır. Bu vəziyyətin mövcudluğu həm də Ermənistanın ictimai-siyasi vəziyyətini daxilə daha kəskin bir vəziyyətə gətirib. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın, rəsmi olaraq, baş nazir postuna təsdiqlənməsindən bir ildən artıq vaxt ötsə də, hələ də bir il ərzində xalqın ondan olan gözləntilərinin kiçik bir qismini belə yerinə yetirə bilməyib. Ölkədəki iqtisadi böhran, siyasi çaxnaşmalar, ölkənin daha rezil bir vəziyyətə salıb. Ərzaq məhsullarında bahalaşmalar, özünə rəqib bilənləri həbs və s. bu ölkənin reallıqlarıdır. Nikol Paşinyanın iqtisadi inqilab cəhdi uğursuzluğa düşüb. Ermənistan bölgədə blokada vəziyyətindədir.

“ümumerməni oyunları”nın açılışında çıxış edərkən, sərəm bəyanatlar səsləndirəcək, Dağlıq Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsinə dair çağırışlar edib. Ordusunda özbaşınalığın baş alıb getdiyi, iqtisadi və siyasi bahran yaşadığı zamanda belə çağırışlar bu ölkənin xəstə bir rejim altında olmasını bir daha təsdiqləyir. Yəqin ki, aprel döyüşlərini unudublar. Bu hadisə Azərbaycan Ordusunun gücünü göstərdi. Azərbaycan Ordusunun düşmənin təxribatlarının qarşısını alması,

nəticədə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin 200-ə yaxın hərbi, çoxsaylı texnika itirməsi, həmçinin, 2000 hektara yaxın ərazinin, o cümlədən, Lələtəpə və Talış yüksəkliklərinin geri qaytarılması, silahlı qüvvələrimizin on minlərlə hektar əraziyə nəzarət etmək imkanı qazanması Ermənistanın niyyətlərini puç edib. Aprel döyüşləri həm də onu göstərdi ki, Azərbaycan işğal faktı, mövcud status-kvo ilə barışmaq, Ermənistanın təxribatlarına dözmək niyyətində deyil və düşməne layiqli cavab vermək əzmində və iqtidarındadır.

Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqəti sayəsində, Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyətinin artırılması, maddi-texniki bazasının, silah-sursatını müasirləşdirilməsi istiqamətində çox mühüm və tarixi işlər görüldü. Ermənistan dərk etməlidir ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri dünyanın ən güclü orduları sırasında yer alır və beynəlxalq hüququn ona verdiyi özünü müdafiə haqqı ilə Azərbaycan işğal edilmiş torpaqlarını qısa müddətdə azad etmək iqtidarındadır.

Azərbaycanın tələbi BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə uyğun olaraq, onun beynəlxalq tanınmış ərazilərindən işğalçı Ermənistan qüvvələrinin dərhal, tam və qeydşərtsiz çıxmasıdır. Bütün bu illər ərzində, beynəlxalq ictimaiyyətin dəstəyi ilə aparılan səylər, məhz bu məqsədə yönəlib. Əks-təqdirdə, Azərbaycan beynəlxalq hüququn müvafiq norma və prinsipləri, o cümlədən, BMT Nizamnaməsini rəhbər tutaraq, öz torpaqlarını bütün digər vasitələrlə erməni işğalından azad etməyə hazırdır.

Şübhəsiz ki, güclü ordumuz işğal olunmuş torpaqlarımızı azad etmək iqtidarındadır. Azərbaycan öz ərazilərinin işğalı ilə heç zaman barışmayaacaq və işğal olunmuş torpaqlarımızın azad olunması və öz evlərindən zor gücünə didərgin salınmış məcburi köçkünlərimiz öz yurd-yuvalarına tez-

liklə qayıdacaqlar.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Paşinyanın bəyanatları Ermənistandakı siyasi elitani biabırçı vəziyyətə salıb”

“Ermənistanda təkə Zohrab Mnatsakanyan deyil, artıq bir neçə məmur Nikol Paşinyanın qeyri-konstruktiv bəyanatlarından bezib. Çünki onun bir-birine uyğun gəlməyən bəyanatları bütün siyasi elitani biabırçı vəziyyətə salıb”.

Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında siyasi-şərhçi Arzu Nağıyev deyib. Paşinyanın Xankəndidə verdiyi bəyanatının ermənilər arasında birmənalı qarşılanmadığını deyən siyasi şərhçi söyləyib ki, bu mövqə həm də separatçılara vurulan bir zərbədir: “Çünki, onlar “müstəqillik” arzusu ilə yaşadıkları bir vaxtda, “qeyri-legitim” adlandırıldılar və bir qurum olmadıqlarını eşitdilər”. A.Nağıyev vurğulayıb ki, istər Paşinyanın Xankəndidə söylədiyi, istərsə də XİN başçısı Zohrab Mnatsakanyanın sərəm bəyanatlarına Bakıdan sərt cavab verilsə də, ümumilikdə bu bəyanatlardan sonra ikitərəfli görüşlərin keçirilməsi artıq sual altına düşür: “Fikrimcə, bu erəfədə belə bəyanatların verilməsi düşünülmiş siyasi gedişdir. Lakin avqust ayının 5-də Paşinyanın Xankəndidə səsləndirdiyi sərəm bəyanatları, eləcə də XİN başçısının həmin fikirləri təsdiqləməsi də ATƏT-in Minsk qrupu məsələyə heç bir münasibət bildirmir. Həmsədr dövlətlər susmaqla kifayətlənirlər. Belə olan halda, hesab edirəm ki, konstruktiv addımların atılmasının vaxtı çatıb”.

Ermənistanda inqilab yox, hakimiyyət dəyişikliyi olub

2018-ci ildə Ermənistanda inqilab yox, hakimiyyət dəyişikliyi baş verib. SİA erməni KİV-nə istinadla xəbər verir ki, bu fikri Ermənistanın Vatikanadakı səfiri, sabiq prezident Serj Sarkisyanın kürəkəni Mikael Minasyan “məxməri inqilab”ı şərh edərkən səsləndirib.

Diplomatı qeyd edib ki, ötən ilin aprel-may hadisələrini hakimiyyət dəyişikliyi kimi səciyyələndirmək olar. Onun sözlərinə görə, həmin dövrdə ölkədə inqilabi şərait yetişsə də, bu hadisə heç də “məxməri inqilab” olmayıb. Minasyan əlavə edib: “İndiki hakimiyyətin dövrünü isə ən təhlükəli - dərindən məyusluq və növbəti kədərli nəticələr doğuracaq şərait kimi qiymətləndirmək olar. Hakimiyyət dəyişikliyindən sonra yeni hakimiyyət xalqı birləşdirmək, tikmək və yaratmaq, bir sözlə, əsl inqilabi prosesləri həyata keçirmək imkanı qazandı. İnsanların görünməmiş dəstəyindən isə dövlətçilik və xalq naminə istifadə etmək olardı. Bunun üçün keçmişin zəncirlərindən qurtulmaq, yazılmamış qanunların əsiri olmamaq və yeni komanda yaradaraq qeyri-adi nəticələr əldə etmək lazım idi. Aprelin 23-dən sonra Ermənistan üçün uçuş zolağı açıq idi və əlverişli hava mövcud olub”.

Paşinyan hakimiyyətinin tamamilə başqa yol seçdiyini təəssüflə qeyd edən diplomat vurğulayıb ki, yeni hökumət islahatları deyil, köhnə qvardiyadan intiqam və qisas yolunu seçdi. O əlavə edib ki, heç bir peşəkar kadr öz fəaliyyətini və həyatını qisasçı hakimiyyət ilə birləşdirmək istəməz və qisasın daha bir qisas doğuracağını hamı başa düşür. “Peşəkarların olmadığı hər hansı hakimiyyət isə öz varlığını qorumaq üçün mütləq yeni repressiyalara əl atır. Biz açıq gözle artıq bu mərhələyə daxil olmuşuq və erməni xalqı inqilab əvəzinə mənasız hakimiyyət dəyişikliyi əldə edib”, -deyə diplomat vurğulayıb.

Ermənistan hakimiyyəti əhalini aldadır

“İrəvan sakinləri özlərini hakimiyyət tərəfindən aldandılmış hiss edirlər”. SİA-nın erməni mətbuatına istinadən verdiyi xəbərə görə, bunu Çiçəklənən Ermənistan fraksiyasının üzvü Armen Nersisyan jurnalistlərə açıqlamasında deyib. O bildirib ki, buna səbəb hakimiyyət tərəfindən verilən vədlərin heç birinə əməl edilməməsidir: “Səlahiyyətli problemlərin olduğunu və onların həllinə dair addım atdıqlarını deyirlər. Bir ağacəsiminə görə insanlardan 200 min dram alırlar, amma ağacların qurumasına görə heç bir səlahiyyətli məsuliyyət daşımaq istəmir”. Nersisyan bağçaların təmir ediləcəyi ilə bağlı verilən vədin yerinə yetirilmədiyini qeyd edərək əlavə edib ki, abadlıq, mənzil

Nailə Məhərrəmovə

17 avqust 2019-cu il

Mübariz Əhmədoğlu: “Ordusu Ermənistan dövləti üçün təhlükəyə çevrilir”

“Son dövrlərdə Ermənistanı bir neçə jurnalist, xüsusi olaraq, Azərbaycan Ordusunu, onun rəhbərliyini hədəf götürüb. İndi artıq Ermənistan ordusunda baş verənlərə baxdıqda onların məqsədi aydın olur”. Bunu KİV-ə açıqlamasında politoloq Mübariz Əhmədoğlu deyib. Onun sözlərinə görə, Ermənistan ordusunun əsgəri, Ermənistan vətəndaşı Araik Kazaryan Azərbaycanın işğal olunmuş Füzuli rayonu istiqamətində ağ bayraq qaldıraraq Azərbaycan tərəfə keçdi.

Bəlli oldu ki, üzərində zorakılıq əlamətləri var. A.Kazaryan məzuniyyətdən qayıtdıqdan sonra qaçıb: “Evdən nəyi isə vəd verib, gətirmədiyi üçün hərbi hissədə komandirlərinin gözü-

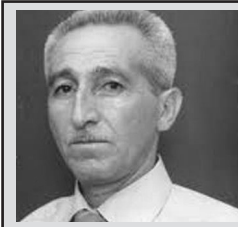

nün qabağında hərbi o vəziyyətə salınıb. Xüsusilə, o məqam da nəzərə alınmalıdır ki, ailənin digər üzvü də Ermənistan müqaviləli hərbiçidir. Kazaryanın belə addım atması uzunmüddətli təzyiqlərin nəticəsi ola bilərdi. Epizodik və yaxud təsadüfi atılmış addım deyil. Ermənistan ordusunda qüsurlu təkcə bu deyil”.

M.Əhmədoğlu onu da bildirib ki, Rusiyada keçirilən yarışlarda da Ermənistan ordusu əvvəlki illərlə müqayisədə xeyli aşağı nəticələr göstərdi: “Er-

mənistan tankçıları biabırçı vəziyyətdə uduzdular. Ermənistan ordusu və Ermənistan rəhbərliyinin orduya münasibətini dəyişib. 2016-cı il aprel döyüşlərində ölmüş ermənilərin məzarları Yerevanın mərkəzində təhqir olunub. Bu halın bir dəfə deyil, bir neçə dəfə təkrarlanması cəmiyyətin Qarabağ məsələsindən bezdiyinin göstəricisidir. N.Paşinyanın orduda kosmetik yeniliklər -taxta oturmaqları stulla əvəzlənməsi vəziyyəti ciddi surətdə dəyişməyəcəkdir. Ordu Ermənistan dövlətçiliyi üçün idarəolunmaz xaos qüvvəyə çevrilir. Bu, Ermənistan dövləti üçün böyük təhlükədir. Bunun da bünövrəsi “məxməri inqilab” dövründə qoyuldu. Çünki hərbi hissələrdən bir çox əsgər və zabitlər qaçaraq mitinqçilərə qoşulmuşdu”.

İlham

Təhmasib Novruzov

Demokratiya =miş “demə”kratiya + “söymə”kratiya + “döymə”kratiya

Bu demokratiya deyilən zaddan çox danışılıb, danışılır və yaqın ki, bundan sonra da danışılacaq. Əslində, çox sahələrdə olduğu kimi, cəmiyyətin demokratik dəyərlər əsasında idarə olunması da ilk dəfə Şərqdə meydana gəlib. Hələ VII əsrdə, İslam Peyğənbəri Məhəmməd (ə.s.) Məkkədən Mədinəyə hicrət etdiyi zaman, Mədinədə bütün tayfalar arasında razılığa müqaviləsi bağlanmasına nail olmuşdu ki, bu da, bəşər tarixində ilk demokratik idarəetmə kimi qeyd edilmişdir. Ancaq sonradan ingilislər XVIII əsrdə, konstitusiyalı cəmiyyət yaradarkən, həmin tarixi fakt nəzərə alınmadan, ilk demokratik idarəetmənin başlanğıcı, məhz Britaniyadakı həmin dönmə qeyd edilir...

Nə isə, məqsədim demokratiyanın yaranma tarixini danışmaq deyil. Sadəcə, bu dəyər bizim də təmsil olduğumuz Şərqdə - müsəlman dünyasında təşəkkül tapmasına rəğmən, ölkəmizdə demokratiyanın hələ də doğru-düzgün anlaşılması qəribə görünür. Məni narahat edən odur ki, bizim ölkədə bu demokratiyanın əsl mahiyyətini insanlarımız, xüsusən də, özünü müxalifət adlandıran bəzi-bəzi siyasi oyunbazlar, nədənsə, anlamıq istəmirlər. Demokratiya-cəmiyyətin ali qanunu - konstitusiyası və ona uyğun, xalqı təmsil edən seçkilər orqanının qəbul etdiyi Qanunlar əsasında, azad və bərabər hüquqluluq əsasında idarə olunmasını özündə ehtiva edir. Bütün demokratik ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da qeyd olunan idarəetmə forması bərqərar olub və ilbəil də inkişaf edir. Təəssüf ki, bəziləri demokratiyanı anarxiya ilə qarşıdır və ona elə gəlir ki, demokratik cəmiyyətdə kim necə istəsə, elə də danışa, elə də əməllər törədə bilər və buna görə də heç kəsə “qaşının altında gözünün var” deyər xatırlatmaq olmaz! Yeni bunlar demokratiyanı “demə”, “döymə” və “söymə” kratiya kimi qəbul edirlər. Burdakı birinci kratiyadan danışmağa lüzum görmürəm. Ona görə ki, sosial şəbəkələrdə gecə-gündüz o qədər gərəksiz söz yığını ilə dolu çıxışlara rast gəlirik ki, bunlardan bezən millət artıq “demə” kratiyanın nə olduğunu yaxşı anlayır. İkinci kratiyanın da müxaliflərimizin “fəaliyyəti”ndə tez-tez şahidi olurduq. Məsələn, müxaliflərimin yaratdığı yeni birlişmənin - “AXH” adlandırıldığı birlişmənin iclasında, birinin sözü qurumun lideri İsgəndər Həmidova xoş gəlmiş. Qalxıb yerindən hücum çəkər onun üstünə, bir-iki şillə-qapaz...O biriləri araya girib sakitləşdirir, sonra da, sosial şəbəkələrdə bu haqda sual verəndə, cavabları bu olur ki, demokratiya, belə şeylər ola bilər! Deyilənə görə həmin hadisədən sonra İsgəndər bəy necə stress keçirib, yatağa düşüb. Allah şefasını versin, amma belə demokratiyanın nəticəsi bir nəfərin xəstəlməsinə deyil, cəmiyyətin xəstə ruhlu olmasına səbəb ola bilər, bəylər. Bax beləcə, demokratiyanı “döymə”kratiya hesab edənlər özləri də fərqi nə varmadan (bəlkə də vararaq), cəmiyyətə ciddi zərər yetirmiş olurlar. Nəhayət, üçüncü kratiya! Bunun da, bəzi müxalifləri sosial şəbəkələrdəki odlu-alovlu bağırıqlarında tez-tez şahidi olurduq. Məsələn, Qurban Məmmədov oturub Londanda, bu milləti sevməyənlərin parası ilə bir onlayn “TV” yaradıb, başlayıb ordan özünəbənzər adamların vasitəsi ilə söyüşlər yağdırmağa. Özü də, ampulasına uyğun olaraq, bunu elə ustalıqla həyata keçirir ki, guya özü istəmir, amma adamlar söyüş söyür, o isə demokratiyaya əsaslanaraq, (?) onların sözün kəsmir. Yeni Qurban Məmmədov demokratiyanı “söymə”kratiyaya çevirir, kim kimi istiyir söyür, təhqir edir, Qurban da ona rəvac verir. Hələ Vidadi adlanan birinin, cəngəllik ölkələrinin sakinləri də işlətmədiyi, iyərnc söyüşlərindən danışmıram. Beləcə, bizim bəzi-bəzi özünü müxalif kimi qələmə verən soydaşlarımızın (yeni sənədlərinə əsasən) demokratiya deyilən gözəl zadı belə günə salması, məhz onların demokratiya anlayışını doğru-düzgün dərk edə bilməmələrinin nəticəsidir ki, sonda bu “demə”, “döymə” və “söymə”kratiyanın demokratiya ilə qarışdırılması millətimizin gələcəyinə ağır zərbələr vurur. Bilmirəm, nə vaxtsa, bu adamabənzərlər bunun fərqi nə varacaqlar, yoxsa yox?!

İ.ƏLİYEV

Cəmiyyət müxalifətə nifrət bəsləyir

Satqın və xəyanətkar imici qazanan Əli Kərimli və Arif Hacıli siyasi səhnəni tərk etməyincə, cəmiyyətin müxalifətə olan mənfi münasibəti dəyişməyəcək

Hər kəsə bəlli olan fakt ondan ibarətdir ki, xalq və dövlətə zidd fəaliyyətləri ilə seçilən müxalifət liderləri hər hansı müstəqil fəaliyyət gücünə malik deyillər.

Onlar daha çox xarici anti-Azərbaycan qüvvələrin sifarişləri əsasında fəaliyyətlərini qururlar. Xarici tələblərin yerinə yetirilməsi qarşılığında da pul para alırlar. Sual yaranır: niyə müxalifət müstəqil fəaliyyət göstərə bilmir və üzvlərini ancaq xarici dairələrə tuturlar? Bunun da səbəbi onların ictimaiyyət tərəfindən dəstəklərinin olmamasıdır. Cəmiyyətin birmənalı mövqeyi ondan ibarətdir ki, dağıdıcı müxalifət milli və dövlətçilik maraqlarına qarşı qərəzli mövqə nümayiş etdirir. Bəzən xarici qüvvələrin maddi və mənəvi dəstəyinə arxalanaraq, ölkədəki mövcud ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa və qarşıdurmalar yaratmağa cəhd göstərilir. Təbii ki, bu da, ictimai rəyde müxalifətə qarşı narazılıqlar yaradır.

Əli Kərimli müxalifətin üz qarasıdır

İnsanlar müxalifətin başbirlənləri hesab olunan İsa Qəmbərə, Arif Hacıliya, Əli Kərimliyə və digərlərinə nifrət bəsləyirlər. Bunu müxalifət liderlərinin özləri də dərk edir və başa düşürlər. Ona görə də, çıxış yolunu xarici qüvvələrlə əməkdaşlıq münasibətini genişləndirməkdə görürlər. ASDP sədri Araz Əlizadə əlləri xarici məkrli qüvvələrin cibində olan dağıdıcı müxalifətin satqın olduğunu və belə mövqə tutanların yanında kiminsə qala biləcəyinin inandırıcı olmadığını söyləyib: “Satqınlıq və xəyanət yolu tutanlara kimsə, o cümlədən, yerli və xarici qüvvələr dəstək verməz. Himayədarlıq yalnız müvəqqəti xarakter daşıya bilər. Sonra isə, yollar ayrılacaq. İndiki müxalifət təmsilçiləri bu reallığı dərk etməlidir. Müasir Müsavat partiyasının sədri Hafiz Hacıyev isə satqın müxalifət başbirlənlərinin fəaliyyətlərinə daha kəskin münasibət bildirib. H.Hacıyev qeyd edib ki, Əli Kərimli, Arif Hacıli, İsa Qəmbər və digər dağıdıcı partiya sədrlərinin fəaliyyətlərinin araşdırılmasına

zərurət var: “Bu adamların fəaliyyəti ciddi şəkildə araşdırılmalı, kifayət qədər cinayət əməlləri üzə çıxar. Əli Kərimli öz liderini zəhərləyib öldürən adamdır. Elçibəy xəstə yatağında olanda, Ə.Kərimli “Azadlıq” qəzetində onun ünvanına qeyri-etik yazılar yazdırırdı. Elçibəyin cənazəsi gələn gün Ə.Kərimlinin sifarişi ilə “Azadlıq” qəzetinin manşetində onu təhqir etmişdilər. İndi belə bir adamdan nə gözləmək olar? Ə.Kərimli də İsa Qəmbər də xarici qüvvələrə işləyirlər, ordan maliyyə alırlar və bu yolla ölkədə qarışıqlıq salmağa çalışırlar. Hesab edirəm ki, radikal müxalifətin xaricə əlaqələri, bank hesabları, yaxın ətrafının maliyyə qaynaqları da araşdırılmalıdır. Əgər dərinəndən araşdırma aparılsa, onları həbsə atmaq üçün kifayət qədər əsas tapmaq olar”.

Mövcud faktlara baxmayaraq, fəaliyyətlərini qərəzli xarici dairələrin dağıdıcı maraqlarının təmin olunması missiyası üzərində quran dağıdıcı müxalifət Azərbaycanda xaos yaratmaq üçün ən müxtəlif çirkin vasitə və üsullardan istifadə etməkdən çəkinmir. Bu da, dağıdıcı müxalifətin çirkin və yaramaz siyasətinin dəyişməsinin mümkün olmadığını göstərir. Bununla da, bir daha əminliklə demək olar ki, xalqdan ayrı düşən dağıdıcı müxalifətin sağlam fəaliyyət yolu tutması və ya fəaliyyət göstərməsi mümkün deyil. Partiya sədrlərinin yeniləri ilə əvəzlənməsi də heç nəyi dəyişməyəcək. Çünki indiki partiya liderlərinin qərəzli təbliğatları ilə zəhərlənən sədrliyə yeni namizədlər postlarında oturduqdan sonra xələflərindən fərqli siyasət aparacaqları inandırıcı deyil. Bu baxımdan, hazırkı müxalif partiyaları fəaliyyətlərini dayandıra və ya başqa partiyalara transfer oluna qədər, adları bu cür zəif və gücsüz formada siyasi arenada çəkilecək.

Trolları da Əli Kərimliyə kömək edə bilməyəcək

Mövcud reallıqlar fonunda, diqqətçəkən məqamlardan biri də ondan ibarətdir ki, cəmiyyət tərəfindən qətiyyətlə rədd edilən AXCP sədri Ə.Kərimli müxtəlif şou xarakterli açıqlamaları ilə gündəmə gəlməyə çalışır. Amma real-

lıq ondan ibarətdir ki, Ə.Kərimli, nəinki cəmiyyətdə, eləcə də, rəhbərlik etdiyi AXCP-də də qəbul edilmir. Hər kəs onu satqın və dövlətinə xəyanət edən şəxs kimi tanıyır. “Bayraqdar” kimi tanıdığı Elman Türkoğlu AXCP sədri Ə.Kərimlini qatil adlandırır. E.Türkoğlunun sözlərinə görə, AXCP sədri Ə.Kərimli Elçibəyi zəhərləyərkən öldürdükdən sonra “Yurd”u elə keçirmək üçün “Yurd”un sədri Əlisafa bəyi və 39 milyon dollara görə Con Elvisi öldürdükdən: “Sən satqın, xəyanətkar, qatil Əli Kərimoviç deyilmidin, milli azadlıq hərəkatının fədailərindən, mücahidlərindən biri olan, “Kommersant” qəzetinin baş redaktoru sənin satqınlığın və xəyanətçiliğinin haqqında yazan İBİŞİ (İbrahimi) öldürən? Sən satqın, xəyanətkar, qatil Əli Kərimoviç deyilmidin, 39 milyon dollara görə Con Elvisi öldürdükdən? İndi başlanırsan millətin adından danışmağa. Sənin millət haqqında danışmağa haqqın yoxdur. Axı niyə bu boyda ağ yalanlar üydürsən, hə?”

Bir sözlə, müxalifətin bugünkü gündə acınacılıq və rüsvayçı vəziyyətdə düşməsinin əsas günahkarı AXCP sədri Ə.Kərimli. Onun öz şəxsi maraqları xatirinə xarici maraqlarla iş birliyinə gedib, satqınlıq etməsi müxalifəti cəmiyyətin gözündən salıb. Təbii ki, bundan sonra müxalifət müxtəlif sahələr üzrə yeniləşsə və ya bəzi partiya sədrləri dəyişsə də, cəmiyyətin müxalifətə olan mənfi münasibətində dəyişikliklər olmayacaq. O zamana qədər ki, AXCP sədri Ə.Kərimli, Müsavat başqanı A.Hacıli, “Milli Şura”nın rəhbəri C.Həsənlı və Müsavatın keçmiş başqanı İ.Qəmbər siyasi arenanı bir-dəfəlik tərk etsinlər. Bu gözlənilənlərin reallaşması çətin olsa da, hər halda, bu, cəmiyyətin tələbidir.

İnsan hüquqları - keçmişdən indiyə

Bütün minilliklər boyu insan həyatı müxtəlif təhlükələrə məruz qalmışdır. Buna cavab olaraq, insanların bərabərliyini, diskriminasiyanın və zorakılığın yolverilməzliyini ifadə edən humanist ideyalar meydana gəlmiş, cəmiyyətdə və ictimai şüurda möhkəmlənmişdi. İnsan hüquqlarının mənavi-fəlsəfi başlanğıcı ona sosial həyatın iştirakçısı kimi hüquqi baxışlarla paralel formalaşmışdır. Nəzəriyyədə və özünün təcrübə ifadəsində hər bir hüquq sistemi bu və ya digər səviyyədə özünə hüququn subyektini kimi insanın hüquqi konsepsiyasını daxil etmişdir. Bundan başqa, həmçinin, şəxsiyyətin hüquq və öhtəlikləri və təminatları haqqında təsvirlər də bu sistemdə öz təcəssümünü tapmışdır. İnsan hüquqları anlayışı özündə hər bir hüququn zəruri, ayrılmaz və qaçılmaz komponentini ifadə edir. Bu isə, o deməkdir ki, insan hüquqları olmadan hüquq qeyri-mümkün olduğu kimi, insan hüquqları da hüquq çərçivəsindən kənar mövcud ola bilməz.

Daşqın Qənbərov yazır: "Müasir sivil cəmiyyətlərdə bütün fəaliyyət sahələrində və formalarında insanın əsas hüquq və azadlıqlarının gözlənilməsi məsələsi diqqət mərkəzində olur. Belə cəmiyyətlərin inkişaf dialektikasının əsasında, məhz insanın əsas hüquq və azadlıqları dayanır. İnsan hüquqlarının təşəkkül tapması və inkişafı sivilizasiyanın tipini və inkişaf mərhələsini səciyyələndirir. Təbii ki, bunun obyektiv səbəbini müəyyənləşdirmək çətin deyildir. Belə ki, insan və dövlət arasındakı münasibət bu və ya digər sivilizasiyanın təbiətini müəyyənləşdirən mühüm əlamət rolunda çıxış edir. İnsan və dövlət arasındakı münasibətlər, ən əsası, həm də dövlətin hüquqi və qeyri-hüquqi olduğunu müəyyənləşdirir. İnsanın hüquq və azadlıqlarının qorunması, sözsüz ki, insan-dövlət münasibətlərində öz ifadəsini tapır. Yəni insanla dövlətlər arasındakı münasibətlərin xarakterinə əsasən, cəmiyyətdə əsas insan hüquq və azadlıqlarının qorunub-qorunmaması müəyyənləşir. Aydın ki, insan hüquq və azadlıqlarının qorunduğu dövlətlər, hüquqi dövlət kimi səciyyələndirilir. Məhz bu baxımdan, hesab olunur ki, insan-dövlət münasibətlərinin xarakteri dövlətin xüsusiyyətini müəyyənləşdirir.

Şübhəsiz, insan hüquqları sosial-tarixi bir fenomendir. İnsan hüquqları haqqında təsvirlərin meydana gəlməsi və inkişaf etməsi qırılmaz şəkildə dövlət, hüquq, siyasət və qanunvericilik haqqında nəzəri biliklərin formalaşması və təkamülü tarixi ilə bağlıdır." Sözsüz ki, insan hüquqları haqqında təhəllil apararkən, ümumilikdə, hüquq anlayışının mahiyyətinə diqqət yetirmək qeyri-mümkündür. Hüquq və insan hüquqları anlayışları biri-biriləndən ayrılmaz və eynicinslidir. İnsan hüquqları istənilən hüququn zəruri, ayrılmaz və qaçılmaz komponentidir.

İnsan hüquqları olmadan, hüquq təsəvvür etmək qeyri-mümkündür. Eynilə də, insan hüquqları hüquqsuz mövcud ola bilməz. Deməli, insan hüquqlarının meydana gəlməsi və inkişafı ancaq ümumi hüququn çərçivəsində mümkündür.

D.Qənbərovun fikrincə, ən sadə formada hüququn təbiəti izah olunarkən, o, kiməsə fəaliyyət göstərmək və nədənsə istifadə etmək azadlığının verilməsi kimi səciyyələndirilir. Bunu insan hüquqlarının mahiyyətini açan universal yanaşma kimi də nəzərdən keçirmək mümkündür. İnsanın özünün bu və ya digər hüquqdan digərlərinin hüquqlarının reallaşdırılmasına mane olmayacaq səviyyədə istifadə edir. Buradan, belə qənaətə gəlmək olur ki, insan hüquqları fərdin həyatını, ləyaqətini və ictimai həyatın bütün sahələrində fəaliyyət azadlığını təmin edən təbii imkanlardır.

Təbii hüquq dedikdə, insana anadangəlmə mənsub olan və insan həyatından ayrılmaz olan hüquqlar nəzərdə tutulur. İnsan hüquqları vətəndaşlıq mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, istisnasız dövlətdə yaşayan hər bir kəsə aiddir. Şəxsi və təbii hüquqlar elə bu kateqoriyadan olan hüquqlardır. Müəyyən hüquq və azadlıqlarının reallaşdırılması ilə yanaşı, insan, həmçinin, qanunla təsbit olunmuş öhtəliklərini də gözləməlidir. Məhz bu öhtəliklər hüquqi tənzimləmənin balansının dayanıqlığını və dinamizmini təmin edir. Beləliklə, insanın hüquq və azadlıqlarının gözlənilməsi səviyyəsi, bütövlükdə, cəmiyyətin və dövlətin xarakterini açırsa, onun qanunla müəyyənləşdirilmiş öhtəlikləri isə, cəmiyyətin inkişafının vacib şərti rolunda çıxış edir. İnsan-dövlət münasibətlərinin xarakteri, cəmiyyətin inkişaf dinamizmi insanın əsas hüquq və azadlıqlarının və öhtəliklərinin reallaşdırılması səviyyəsini müəyyənləşdirir.

Bəşər sivilizasiyasının inki-

şafının hər bir mərhələsində insanın təbii tələbatlarının nəzərə alınması ilə beynəlxalq və milli qanunvericilik aktlarında insanın və vətəndaşın hüquq və azadlıqları təsbit olunmuşdur. Müasir cəmiyyətlərdə əsas hüquqları və azadlıqlarının gözlənilməsi səviyyəsi cəmiyyətin xarakterini açan əsas göstərici kimi qəbul olunur. Hər bir dövrdə olduğu kimi, müasir dövrimüzdə də insanın əsas hüquq və azadlıqları müəyyən amillərin təsirinə məruz qalır.

Məqalədə müasir dünyada insan hüquq və azadlıqları sahəsindəki vəziyyət və ona təsir edən amillər ətrafında təhlillər aparılır.

Hazırkı mərhələdə insan hüquqlarının möhkəm beynəlxalq-hüquqi əsaslara malik olmasına baxmayaraq, onun mahiyyətinin ilkin izah edilməsinə hüquqi deyil, daha çox fəlsəfi mənbələrdə rast gəlinir. İnsan hüquqları anlayışının izahına istənilən dində rast gəlinməklə yanaşı, həm də, demək olar ki, bütün fəlsəfi məktəblərin təlimlərində bu məsələyə toxunulmuşdur. Məsələn, insan hüquqlarının mahiyyətini tanıtmış filosof M.Perri özünəməxsus tərzdə izah etməyə çalışmışdır. Belə ki, M.Perri qeyd edirdi ki, bəzi şeylər insana münasibətdə heç vaxt edilməməlidir, bəzi şeylər isə, əksinə, insana münasibətdə həyata keçirilməlidir. Məhz bu şeylər ümumi "insan hüquqları" adı altında birleşir.

İslam dininin təməl prinsiplərinə nəzər salsaq, görürük ki, insan hüquqlarının universal əsasları burada öz əksini tapmışdır. Məhəmməd Peyğəmbər (s.ə.s.) xalqlar arasında bərabərliyi və müxtəlif dinlərə münasibətdə tolerantlığı təşviq edirdi. Müqəddəs Quranda insan həyatının toxunulmazlığı, müqəddəsliyi və başqalarına münasibətdə məhəmətli olmaq aydın ifadəsini tapmışdır. Bütün insanları Allah qarşısında bərabər olması islam dininin təşviq etdiyi əsas şüardır ki, bu da, bir daha sübut edir ki, islamda insan hüquqlarının ciddi əsasları vardır.

D.Qənbərov daha sonra yazır: "Fəlsəfi fikir tarixində insan hüquqları insanların mürəkkəb qarşılıqlı münasibətləri kontekstində nəzərdən keçirilmişdir. Tarixin inkişaf mərhələlərinə nəzər salsaq, müxtəlif dövrlərdə fərqli mədəniyyətlərin daşıyıcıları olan filosoflar insan qayğılarına və sosial ədalət məsələlərinə və insanların başqaları ilə davranış qaydalarına ciddi diqqət yetirmişlər. Moizm təliminin əsasını qoymuş Qədim Çin filosofu Mo-

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığın artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Tszi başqalarına münasibətdə öhtəliklərin və hörmətin vacibliyindən bəhs etmişdir. Bu zaman, o, təkə ailə üzvlərinə və ya yaxın insanlara münasibətdə deyil, hamıya münasibətdə qeyd edilən məqamlara diqqət yetirilməsini vacib hesab edirdi. Konfutsinin davamçısı olan Menkus isə, qeyd edirdi ki, insan xeyirxahlığı dövlət tərəfindən təşviq olunmalıdır və qorunmalıdır. Göründüyü kimi, lap qədim dövrlərdən sosial ədalət və mənafeyyət məsələləri dövrünün müdrik insanların ciddi düşündürmüşdür. İnsan hüquqlarının tarixən ciddi aktualıq kəsb etdiyi haqqında tam təsəvvürlərə malik olmaq üçün məşhur Hammurapi qanunlarını xatırlama kifayətdir. Bizim eradan əvvəl VI əsrdə fars hökmdarı Böyük II Kir "Kir Manifestini" qəbul etmişdir. Bu manifestdə azadlıq, dini etiqat, bir sıra sosial və iqtisadi hüquqlar yer almışdır. Qədim Yunanıstanda Platon ümumi ədalətin hər şeydən üstün olunması ideyasını dəstəkləyirdi. Təbii hüquq nəzəriyyəsinin inkişafında isə, Aristotelin olduqca böyük töhfəsi olmuşdur. Sitseron insanı başqalarına münasibətdə ədalətli davranmağa sövq edən ümumi ədalət ideyasını dəstəkləyirdi. O, qeyd edirdi ki, təbii hüquq bütün insan cəmiyyəti üçün vacib əhəmiyyət kəsb edir. Tarixi mənbələrə əsasən, belə qənaətə gəl-

mək olur ki, təbii hüquq konsepsiyasından millətlərin hüquq konsepsiyası doğmuşdur. Deməli, nəzərdən keçirdiyimiz məqamlar aydın göstərir ki, insan hüququnun mahiyyəti həm də insanlar arasında ədalətdən və cəmiyyətdə hamının bərabərliyindən ibarətdir."

Hüququn dərk edilməsi problemi onun həm obyektiv, həm də subyektiv planda çoxmənalılığı ilə bağlıdır. İnsan hüquqları hüquq fəlsəfəsinin və digər elmlərin mərkəzi kateqoriyasını təşkil edir. Hüquq insanı hər gün əhatə edən amildir. Bununla yanaşı, o, əldə olunmuş sosial inkişafın səviyyəsini ifadə edir. Azadlığın həyata keçirilməsinin qarantı və onun qorunması vasitəsi rolunda, məhz hüquq çıxış edir. Bu, bir daha sübut edir ki, hüquqla azadlıq üzvü şəkildə bağlıdır. Hüquq elimində hüquq və azadlıq arasındakı əlaqə bəşəriyyətin konkret tarixi inkişaf dövrü ilə şərtlənən hüquq növlərində ifadə olunur. Hüquq növlərində azadlığın səviyyələri müəyyənləşir. Tədqiqatlarımıza əsasən, qeyd edə bilərik ki, müasir mərhələdə, artıq dörd hüquq növü fərqləndirilir. Bunun təsdiqini əksər tədqiqatçıların mövqeyində də görmək mümkündür.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Yaşlanmaya əngəl meyvə: MANQO

Araşdırmalar "meyvələrin kralı" adlandırılan və tropik meyvə olan manqonun bir sıra faydalarını üzə çıxarıb. SİA xəbər verir ki, manqodakı antioksidant birləşmələrin orqanizmdə yağun bağırsağ, qan, süd və prostat vəzilərini xərcənginə qarşı müdafiə yaratdığı məlum olub. Bununla yanaşı, manqo yüksək lif, pektin və C vitamini ehtiva etməklə xüsusilə qanda aşağı sıxlıqlı lipoprotein xolesterinin səviyyəsini salmağa kömək edir.

Təmiz dəriyə sahib olmaq üçün manqonun istifadəsi məsləhət görülür. Belə ki, o, dəridəki dolmuş məsamələri təmizləyir və sızanaqları aradan qaldırır. Həmçinin həmin tropik meyvə insan orqanizminin qələvi ehtiyatını qoruyur.

Hər gün bir dilim manqo yemək A vitamininin gündəlik miqdarının 25 faizini təmin edir. Bu da yaxşı görməyə səbəb olmaqla yanaşı, gecə korluğu və gözlərin qurumasının qarşısını alır.

Manqo E vitamininin mənbəyi hesab olunur. Bununla yanaşı, tərkibindəki zəngin lif həzm prosesini tənzimləməyə, C və A vitaminin bolluğu isə immun sisteminin sağlam və güclü olmasına kömək edir.

Həmin meyvənin ehtiva etdiyi zəngin dəmir ehtiyatının anemiyanın müalicəsində müsbət təsiri var. Müntəzəm olaraq manqo yemək qırmızı qan hüceyrələrinin artmasına yardımçı olur. Manqo hamiləlik dövründə orqanizmin dəmir tələbatını qarşılıqlığına görə ana olmağa hazırlaşan qadınlar üçün də faydalıdır.

Manqo orqanizmdə kollagen zülallarının istehsalına kömək edən yüksək miqdarda A və C vitaminlərini ehtiva edir. Kollagen qan damarlarının və birləşdirici toxumaların mühafizəsinə yardımçı olur və beləliklə təbii yaşlanma prosesini ləngidir. Bu səbəbdən həmin meyvə haqlı olaraq yaşlanmaya qarşı qida adlandırılmalıdır.

“Toyota” şirkəti avtomobillərdə təsadüfən qaza basmanın qarşısını alan sistem quraşdıracaq

Yaponiyanın “Toyota” avtomobil istehsalı şirkəti avtomobillərdə təsadüfən əyləc əvəzinə qaza basmanın qarşısını alan yeni sistem quraşdıracaq.

SİA xəbər verir ki, bu barədə “Yomiuri Şimbun” qəzeti məlumat yayıb. Bildirilir ki, əgər əvvəllər avtomobillər avtomatik əyləc sistemi ilə təchiz olunurdusa, yeni sistem funksiyanın təkmilləşdirilməsini nəzərdə tutur. Bu sistem avtomobilin qarşısında maneə müşahidə edildikdə işə düşür.

Yeni sistemin digər əsas cəhəti onun yalnız yeni avtomobillərə deyil, eyni zamanda, əvvəllər istehsal edilmiş avtomobillərdə də quraşdırılmasının mümkünlüyüdür. Yeni kampaniyaya əsasən, yaşlı sürücülərin cəlb olunması nəzərdə tutulur. Buna görə də yeni sistemin qiymətinin 500 dollardan çox olmayacağı bildirilir.

ELAN

Azərbaycan Universitetinin “Biznes və iqtisadiyyat” fakültəsinin II kurs tələbəsi İmanov Nurhad Müşfiq oğlunun 184408305 №-li tələbə vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnamə: № 022492

http://www.ses-news.az

http://www.sesqazeti.az

E-mail: ses@sia.az

Tel:598-33-90 Faks:493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet “Səs”in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir. “Azərbaycan” neşriyyatında çap olunur. Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**
Tiraj: 4600

SƏS

Son səhifə

17 avqust

İspaniya çempionatının açılış oyunu olacaq

La Liqada 2019/20 mövsümünün ilk açılış oyunu “Atletiko”-nın İspaniya çempionu “Barselona”-nı qəbul etməsi ilə olacaq.

La Liqanı İspaniya digər ən yaxşı çempionatlarla müqayisə edir. Buradakılar futbol dünyası ən azı bipolyardır. “Barselona” və “Real Madrid” əvvəlki mövsümü nə ilə başa vurmuşdularsa, növbəti titul məsələsi, ümumiyyətlə, kəskin olmayacaqdır. “Atletiko” dönəmində Diyeqo Simyone, həm stilistik, həm də zehni olaraq bir-birindən fərqli olaraq üç rəqib ilə çempionluq uğrunda mübarizə aparır. Bununla yanaşı, son 11 il ərzində “Barselona” 8 titul qazanıb, son ikisi - bir vikiyə. Bu yay kataloniyalıların əsas rəqibləri əhəmiyyətli dəyişikliklər yaşadı, “Barselona” bütün əsas oyunçuları saxladı və hətta siyahını iki böyük ulduzla gücləndirdi: Antuan Qrizmann və Frenki de Yonq. Ernesto Valverde komandasının son müvəffəqiyyətinə dair əmsal 1,5-1,88 arasında dəyişir, Real Madrid - 2,5 ilə 3 arasında, “Atletiko” - 12 ilə 16 arasındadır.

“Real Madrid”, Zidanı istədiyi oyunçu almaq üçün zəmanət olaraq geri qayıtdı. Bu vəd yalnız qismən yerinə yetirildi: Hazard Madridə köçdü, ancaq Mbappe Parisdə, Pogba isə Mançesterdə qaldı. “Real Madrid” yayda bir çox perspektivli oyunçu əldə etdi, artıq 300 milyon avrodan çox pul xərclədi, ancaq Azarın başlanğıcda oynamasına zəmanət verildi. Digər hər kəs, o cümlədən istedadlı hücumçu Jovic (60 milyon), Militao (50), Mendi (48) müdafiəçiləri, baş kluba getmək hüququ sərbüt etməli, top klub çərçivəsində özünə bir ad çıxarmalı olacaqlar. 2018-ci ilin yayında Ronaldonun ayrılması La Liqanı əhəmiyyətli dərəcədə pisləşdirdi. Dövrün iki ən böyük futbolçusunun davamlı qarşıdurmasından məhrum, əbədi rəqib düşmənlərinin rənglərini qorudu. Doqquz il ərzində Ronaldo vs Messi afişası bütün səviyyələrdə, o cümlədən el klassiko çərçivəsində darıxdırıcı hala gəldi. Ancaq dövrün ən yaxşı iki oyunçusunun qarşıdurması olmadan bir il onun nə qədər itkin düşdüyünü anlamaq üçün kifayət idi.

Müsbət bir məqam - və rəqiblərin yeni liderləri. Hazardın və daha gənc Felişin dərhal yeni şəraitə uyğunlaşması, komandalarının ən yaxşı qol vuranları olacaqdır. Ancaq Hazard sonda “Real Madrid” lideri rolunu alsın və Feliş sürətlə irəliləməyə başlasın, onların iştirakı şübhəsiz ki, əlavə həvəsləndirici amil olacaqdır. “Barsa” - “Atletiko” matçından əvvəl şərti başlıq: “Yaşlanmaya qarşı yüksələn ulduz”, Leonun xoşuna gələ bilməz. Bu, bütün tamaşaçıların faydalanacağı sahəyə təsir edəcəkdir.

Cüdoçuların Azərbaycan birinciliyinə yekun vurulur

“Sərhədçi” İdman Olimpiya Mərkəzində 23 yaşadək cüdoçular arasında Azərbaycan birinciliyi ikinci gündür ki, davam edir. SİA-nın məlumatına görə, yarışda 53 klubu təmsil edən 384 gənc cüdoçu medallar uğrunda mübarizə aparır. Yarışların birinci günündə oğlanlar və qızlar arasında altı çəki dərəcəsində qaliblər müəyyənləşib. Qızların yarışında Şəfəq Həmidova (48 kq), Bəsti Səfərova (57 kq), Aidə Baxışova (70 kq), oğlanların mübarizəsində isə Balabəy Ağayev (60 kq), Rəşid Məmmədəliyev (73 kq) və Aliumar Tumayev (90 kq) bütün rəqiblərinə qalib gələrək Azərbaycan çempionu adını qazanıblar. Ölkə birinciliyinin qalib və mükafatçılarına medallar və Azərbaycan Cüdo Federasiyasının diplomları təqdim olunub.

İspaniya La Liqası başlayır

Avqustun 16-da futbol üzrə sayca 89-cu İspaniya La Liqası start götürür. SİA-nın məlumatına görə, mövsümün açılış görüşündə ölkənin hazırkı çempionu “Barselona” səfərdə “Atletik Bilbao” komandasının qonağı olacaq. Birinci tur üç günə yekunlaşacaq. Avqustun 17-də “Selta Viqo” “Real Madrid”i, “Valensiya” “Real Sosyedad”ı, “Malyorka” “Eybar”ı, “Leganes” “Osasuna”-nı, “Vallyareal” isə “Qranada”-nı qəbul edəcək. Tura avqustun 18-də dörd oyun ilə yekun vurulacaq. Həmin görüşlərdə “Levante” “Deportivo Alaves”in, “Sevilya” “Espanyol”un, “Real Valladolid” “Real Betis”in, “Xetafe” isə “Atletiko Madrid”in qonağı olacaq. İspaniya ölkə çempionatı 1929-cu ildən keçirilir. 1936-1939-cu illərdə ölkədə müharibə səbəbindən yarış keçirilməyib. İspaniyanın ən titullu klubu “Real Madrid”dir. Belə ki, “Kral klubu” 33 dəfə çempionluğunu bayram edib, əzəli rəqibi “Barselona” isə 26 dəfə mövsümdə ən güclü olub. Digər yerləri müvafiq olaraq “Atletiko Madrid” (10) və “Atletik Bilbao” (8) tutur.

La Liqada iki dairədə öz aralarında oynayacaq 20 komanda iştirak edəcək. Ötən mövsümün nəticələrinə görə, “Girona”, “Rayo Vallecano” və “Huesca” çempionatı tərk ediblər. Onların yerlərini “Qranada”, “Malyorka” və “Osasuna” tutub. Çempionatda ən yaxşı dörd komanda 2020-2021-ci illər mövsümündə UEFA Çempionlar Liqasında oynamaq hüququ qazanacaq. Beşinci və altıncı yerləri tutan klublar isə UEFA Avropa Liqasında çıxış edəcəklər.

İspaniya çempionatlarının tarixində yalnız üç komanda heç vaxt elit diviziondan kənarda qalmayıb - “Atletik Bilbao”, “Barselona” və “Real Madrid”.

İspaniya çempionatında ən məhsuldar oyunçu 452 matçda 419 qol vuran “Barselona”-nın kapitanı Lionel Messidir.